

REDACȚIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL
Pe un an .. .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10 "
Pe 1 lună .. .. 2 "

N-rii de Duminecă pe an 4
coroane.

Pentru România și America
10 coroane.

Pentru România și străinătate
numerii de zi pe an 40 franci.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscrise nu se
înapoiază.

—
Telefon oraș și comitat 502.

Anul X.

NUMĂR DE DUMINECĂ

Nr. 19.

INAINTE.

Acum, după ce s'au sfârșit alegerile în țara întregă, putem să ne dăm seamă de cele petrecute și să căutăm a trage cuvenitele învățăminte. Îndeosebi sunt de ținut în minte cele ce privesc *recucerirea cercurilor locuite de români*. Am văzut anume, că în privința asta am avut de luptat împotriva nu atât a partidelor maghiare, ci pentruca *să ne apărăm împotriva a tot felul de nelegiuiri săvârșite de oamenii stăpânirii*. E un sfruntat neadevăr că s'ar fi schimbat sistemul! Nu, nu s'a schimbat. Pe noi Români și sub stăpânirea lui Kossuth aceiași slușbași ne-au asuprit, ba ne-au schingiuit încă mai rău decât sub Tisza. Ca niște sălbateci s'au aruncat (fibiraele, notarășii, etc.) asupra satelor românești — și unde n'au găsit Ilună Iacobi, pe care să-i ducă la vot, au căutat prin tot felul de apucături să împedecă ori să înfrice pe Români de la vot.

Aceste unelte ale *tuturor* partidelor ungurești n'au însă rădăcină în popor și printr-o stăruitoare strângere a rândurilor românești în scurtă vreme am putea pune poporul la adăpost de înriurirea lor.

Mult mai grea este a doua parte: *lupta împotriva neștiinței și nesimțirii poporului în afaceri naționale*. Nu numai sate ori cercuri, ci comitate întregi au fost unde candidații români au căzut numai în urma *ticăloșiei alegătorilor români*. Căci ei s'au lăsat cumpărați ca marfa proastă, ori îmbătați și hărăniți ca niște vite și duși astfel să voteze pentru păcătoși, care abia apucă să ajungă în dieta țării să tune și fulgere acolo împotriva poporului românesc.

Durere, că mare parte dintre alegători au fost duși la vot de chiar preoții și învățătorii lor. Dacă mulțimea acestor alegători ar înțelege și simți ce va să zică dreptul de alegere, *dacă ar ști să facă deosebire între partidul național român și cele ungurești*, de bună seamă că nici un preot, fie cât de uitat de sine, n'ar fi putut duce satul întreg în tabăra potrivnicilor.

Ne vine să plângem de durere când cetim cele petrecute prin Bihor, unde cercurile cele mai curate românești au ales kossuthiști inverșunați, după cum și în alte părți locuite de români, atât în Ardeal cât și în Bănat, mulțime de preoți s'au purtat așa fel, încât s'au făcut nevrednici de numele românesc. Cu atât mai puțin li-se cuvine numele de *«părinte»*.

În mijlocul acestei mâhniri avem însă și o mare mângăere: *partea covârșitoare a românilor s'a purtat bine și am avut preoți și învățători a căror purtare a înălțat sufletele și ne-au umplut de mândrie*. Ba au fost sate ai căror alegători văzând pe preot că merge cu străinul, n'au pregetat să-l părăsească și îndemnați de simțul lor național, singuri, fără conducătorii lor firești, au mers să lupte sub steagul național.

Naște acum întrebarea: ce e de făcut pentru îndreptarea lucrurilor slabe?

Iată ce. Întâi să obicinuim poporul la luptă națională începând chiar în sat și apoi urmând la comitat, ca astfel o nouă alegere dietală (*care poate să se întâmple cel mult peste un an*) să ne găsească cu rândurile cele mai strânse, cu sufletele mai încălzite și cu mintea mai luminată.

În fie care cerc de alegere frunțașii să urmărească cu luare aminte ori ce mișcare privitoare la vre-o alegere, să stea într'una în legătură strânsă cu sătenii, ca nicăiri, la nici un fel de alegere, să nu poată isbuti voința slușbașilor slugi ai stăpânirii, ci *numai voința poporului*. În deosebi în antistie să alegem numai bărbați cari s'au dovedit buni Români și nu s'au făcut coadă de topor la nici un prilej.

Dacă așa vom face la sate, bine înțeles că în viitor și la comitat vom putea alege numai bărbați cu dragoste și tragere de inimă pentru popor, care la rândul lor nu vor mai alege nici ei de cât solgăbirae și fibirae cum se cade, iar nu pacoste pa spațele poporului.

Cât privește *luminarea celor ce oarbează în întunec și încălzirea sufletelor pierdute*, cel dintâi lucru ce trebuie să-l facem e să *urmăm ținerea adunărilor populare și să dăm poporului de cetit*.

Nu ne îndoim că acum, când avem deputați mai mulți, iar drumul tras, adunările populare se vor ține șir, mai ales în părțile unde am văzut păcate.

Tot așa, ne place a crede că deputații noștri se vor strădui să *împrăștie pretutindeni foile naționale*. Să nu mai fie sat românesc în care să nu între cât de multe foi. Căci să ne întrebăm: cum au isbutit kossuthiștii să câștige pe frații din Bihor?

Așa că au scos pentru ei o foaie românescă kossuthistă — trimițând-o în toate părțile, pe când e lucru știut: nicăiri nu se citește mai puține foi naționale ca tocmai în Bihor.

De și n'a trebuit și nici n'a vrut nici un

candidat român de prin Bihor să cumpere voturi, totuși multe mii s'au cheltuit cu prilejul alegerilor. Dacă însă candidații ar fi cheltuit d'un an încoaci fie-care numai câteva sute pentru răspândirea foilor, fără n-doială că acum la alegeri n'ar fi întâmpinat atâtea greutăți și nici n'ar fi trebuit să cheltuiască mii de coroane. Prin cetire, alegătorii s'ar fi luminat și s'ar fi convins că numai dela partidul național român pot să aștepte un bine. Ei ar fi văzut cât ostenesec pentru neam frunțași noștri și în ziua decizătoare nu s'ar fi lăsat nici năimiți nici cumpărați. Cu atât mai puțin ar fi putut puternicii zilei să-i înfrice: omul luminat, cunoscând legile, știe că n'are să se teamă de nimeni.

Credem, că cei în drept vor și căuta să se folosească de învățăturile alegerilor încheiate.

Așa apoi, mai bogați în învățături și oțeliți în luptele purtate, în viitor vom putea da *'nainte!*

3/16 Maiu, zi pururea sfântă întreg neamului românesc, deși n'a fost serbată în anul acesta după cum e dorința fie-cărui român, spiritele fiind preocupate de lupta actuală ce ducem, — pentru tinerimea noastră studiosă — conducătorii de mâne — a fost prilej de insufletire. Colonia și studențimea din Viena ni-a trimis eri următoarea telegramă: «Salutăm cu dragoste pe bravii apărători ai neamului nostru. Iar noi dorim tinerimei române de pretutindeni să se inspire ca cea dela Viena și să ajungă la libertatea de exprimare a sentimentelor ei.

Balotagiile și alegerea din Cehul Silvaniei.

Balotagiile din săptămâna aceasta și lupta din Cehul-Silvaniei s'au sfârșit oate cu înfrângerea candidaților naționaliști. În deosebi căderea din Ceh, unde era candidat însuși *prezidentul partidului nostru*, ne umple cu adânc regret și mâhnire. Nu avem încă amănunte despre decursul alegerii.

O scurtă telegramă ne vestește, că *prezidentul nostru a căzut cu 122 voturi minoritate față de candidatul kossuthist*.

Ne putem însă lesne închipui infamiile ce au trebuit să se săvârșească pentru a produce acest rezultat în Ceh, unde majoritatea este covârșitoare românescă și unde popularitatea ce o are badea George este proverbială.

„Janus” institut de asigurare mutuală pe viață în Viena
— s'a fondat în anul 1839, din partea unui grup de bărbați nobili —
— este cel mai vechi institut mutual de asigurare pe viață
— pentru Austro-Ungaria.

Informațiuni la: Agentura generală pentru Ungaria de sud în Timișoara-Fabrik Lershengasse Nr. 17. (Telefon 422.)

Se bazează pe legile mutualității, în puterea cărora acci-Premii efiene dentul capitalului anual trece în favorul celui asigurat.

Condiții de asigurare favorabile.

Imprescriptibilitatea polițelor după 3 ani. Plătirea în caz de duel și sinucidere după 5 ani. — Asigurare gratuită pentru caz de război. — Fără timbru de poliță și taxă de stat. — Plătirea la moment.

Starea de asigurare	111.000.000 cor.
Sumele de asigurare plătite până acum	56.000.000 "
Averea institutului	31.000.000 "

La balotajul din Canija-turcească, unde s'a dat lupta între naționalistul sârb dr *Branko Illići* și candidatul ungar *Talián Béla*, căderea a fost pricinuită mai ales de volnicile săvârșite de administrație, fibirăul fiind chiar fratele candidatului. Lesne de închipuit, că ce activitate a desfășurat dl fibirău.

Pe noi românii mai mult ne interesează purtarea alegătorilor români din Beba veche, singura comună românească din acest cerc. Spre lauda lor fie zis, ei s'au purtat destul de bine. În urma înfățișării redactorului nostru *Sever Bocu* între dânsii, ei și-au schimbat ținuta lor greșită dela alegerea lor întâiu și s'au dus acum cei mai mulți la vot pentru candidatul național. Totuși s'au găsit și de astădată destui rătăciți. Meritul pentru aceasta i-se cuvine în întreg păcătosului învățator de acolo, vestitul *Ioachim Muntean*, care sfidând ori ce rușine a dus pe vre-o câțiva — oameni ca dânsul — în tabăra vrăjmașă. N'a ajutat pentru a-l îndrepta pe acesta nimic, nici apelul nostru, nici scrisoarea deputaților din Arad, nu nimic, el a ținut să se arate de păcătos. Uns pe la flit de papricaș, l-am văzut și 'n *Török-Kanizsa* la urnă, ținând de ai săi ca să nu-i scape vre-unul.

Îl țintuim și pe nevrednicul acesta, la stâlpul trădătorilor neamului nostru, între cari *Ioachim Muntean* este unul dintre cei mai negri la suflet. Dureros, că oameni așa de insuflețiți ca *Beberni*, cu cari ar putea face minuni, au nenorocirea să aibă *Ioachim Muntean* de conducători.

În cercul *Ciacova* a căzut de asemenea candidatul național *George Breban*, cu 222 voturi față de candidatul *kossuthist*. Nu avem încă nici de aici raport detaliat despre alegere. Credem însă, că dacă aici se luptă mai cu inimă, se putea câștiga lupta.

Noul director a liceului „Traian“ din Turnul-Severin. Distinsul profesor de odinioară dela institutul pedagogic din Arad dr. *Dimitrie Horvat* a fost numit director al liceului de model din Turnul-Severin.

Suntem fericiți a vedea în această numire recunoașterea valorii pedagogice a distinsului nostru amic pe care foile din țară îl apreciază de «om conștientos în toată puterea cuvântului, când e vorba de împlinirea datoriei». Și fie modestia dlui *Horvat*, cu care vrea să se ascundă dinaintea vădinei ori cât de mare și nobilă, celui cu cinste cinste i-se cuvine să-i aducem înaintea soborului. Dumnezeu să-i dea puteri a-și împlini noua misiune de director al acelei școli de mândrie a României, așa cum dânsul știe să și-o îplinească.

Instalarea fișpanului arădan.

Insoțit de un șir de trăsuri în cari îmbrăcați în gală erau notabilitățile comitatului, noul fișpan a sosit Marți la nouă oare în fața arcului de triumf din piața mare. Aici l-a așteptat primarul orașului, care i-a ținut o vorbire de bineventare, cărei contele *Károlyi* i-a răspuns mulțumind pentru splendida primire.

D'aici publicul în frunte cu contele s'a dus la biserica rom. catolică, iar la 10 oare și-a făcut intrarea în sala comitatului. Adunarea extraordinară a comitatului a deschis-o vicișpanul, care propune, ca o delegație să meargă după noul fișpan, care era într-o sală laterală. Din această delegație au făcut parte și domnul *Augustin Hamsea*, singurul Român, membru al congregației, care a luat parte. Intrând în sală noul fișpan e bineventat de vicișpanul *Dálnoky*.

Protonotarul *Schill* cetește apoi formula de jurământ iar după ce fișpanul a depus jurământul, îi adresează o lungă vorbire, în care-l asigură despre alipirea funcționarilor comitatului și-l roagă să fie apărător călduros al autonomiei care în luptele recente constituționale s'a dovedit de cetate națională prețioasă.

Fișpanul răspunde mulțumind pentru primirea ce i s'a făcut, promite a veghea asupra intereselor administrative culturale și economice, ale comitatului; dar mai ales promite că va face imposibilă ori ce repetire a atacurilor și agitațiilor: în deosebi fraza aceasta, care incontestabil este la adresa Românilor, a fost primită de Unguri cu multă plăcere.

S'a început apoi primirea delegațiilor. Întâiu noul fișpan a primit delegația comitatelor vecine, în numele cărora a vorbit fișpanul *Fabri* din *Bichiș*; a urmat apoi clerul catolic, condus de dr. *Krámp János*, protopop în *Aletea*. Clerul român a fost condus de P. C. Sa protosincelul R. *Ciorogariu* care a ținut următoarea vorbire:

Ilustrissime domnule Comite suprem!

«Din încredințarea P. Sfințitului nostru episcop diecezan, îndepărtat cu indispenzabila Sa misiune apostolească, preoțimea diecezei gr.-oromâne a Aradului în semnul stimei față de puterea statului salută pe ilustritatea Voastră ca pe reprezentantul puterii statului în comitatul Aradului.

Cu prilejul ocupării scaunului chemări Dvoastră nobile, vă întâmpinăm Ilustrissime cu ramură de oliv pentru că aceasta este misiunea noastră și pentru că spiritul păci este peatra fundamentală a alcătuirilor nobile și noi alcătuiți și spori vrem binele public în care chemarea noastră se întâlnește și conduce la mărirea patriei.

Simțul religios și înaltele sentimente culturale ale ilustrității voastre va aprecia de sigur împlinirea misiunii noastre apostolice și va sprijini așezămintele noastre bisericești și culturale întru crearea acelei lumi morale care încheagă popoarele în sentimentul stimei și al înțelegerii reciproce. Pentru că toți suntem fii egali ai patriei. Noi toți aici trebuie să trăim și să murim.

Pătruns de aceste sentimente implor binecuvântarea lui Dumnezeu asupra activității voastre.»

Fișpanul i-a mulțumit și a scos în relief necesitatea ca toți să muncim umăr la umăr pentru binele comun.

A urmat apoi clerul reformat condus de *Szondi Géza* și alte multe delegațiuni. După acestea s'a făcut instalarea în sala orașului, unde noul fișpan d'asemenea a fost salutată de protonotarul *Kádas*, a depus jurământul și a ținut vorbire program, după-cum a primit și felicitările numeroaselor delegațiuni.

După amezi la orele 2 s'a dat banchetul în sala de iarnă a hotelului *Crucea albă*.

Situația politică.

Budapesta, 17 Mai.

Mandatul ministrului Zichy.

O deputațiunea orașului *Nagy-Kanizsa* a predat astăzi mandatul deputatului ei, contelui *Zichy*, ministrul pe lângă persoana M. Sale.

Trebuie să-l felicităm pe ministru pentru această ocaziune de a se mai pune în evidență opiniei publice măcar pe timp de 12 ore.

Căci ceea-ce-l caracteriză pe el și pe partidul său este absolută neînsemnatate care să învâluiesc amândouă. Mai multă tăcere, mai multă resemnare la un partid nici că se poate. Vorbirea ministrului încă să deosebește prin absolută lipsă de interes.

Noul guvernator de Fiume.

În postul acesta va fi numit contele *Nákó Sándor*. Prin numirea aceasta mandatul de deputat de *Sân-Miclăușul mare* (com. *Torontalului*) va deveni vacant. Atragem atențiunea conducătorilor noștri pentru ca în caz de nevoie să se pregătească la timp lupta electorală în acest cerc, unde la alegerile trecute candidatul partidului naționalităților a fost vrednicul fruntaș dr. *Nestor Opreatu*.

Telegrame.

Osândiți la spânzurătoare. *Budapesta, 17 Maiu.* Curia, secția IV. sub preșidenția lui *Henrich Toth János* a aprobat

judicata curții cu jurați din *Miskolcz* care osândise la moarte pe *Molnár György* și *Tuszoka Nagy János* pentru că anul trecut au jefuit și omorât pe proprietarul *Ragályi Lajos* din *Mezőcsát*.

Banchetul.

Lume imenză ghemuită peste olaltă și ghintuită de chelneri. Cui i-a fost dragă comoditatea și integritatea oaselor a preferit a nu rămâne în acel chaos.

La masa principală vestitul conte *Károlyi Pista*, socrul fișpanului *Károlyi* și delegații comitatelor, special între dânsi ca două flori de mac fac varianta cu reverențele lor roșii *Preacuvioșii Augustin Hamsea* și *Roman Ciorogar* între fracurile negre. Bate la ochi, că lipsește corpul ofițeresc. Lumea comentează. Păcat! Cât bobârnac și câte acorduri *kossuthiste* au rămas în pagubă.

În program au fost luate 5 toaste oficioase, pe care oaspele exofo trebuia să le mistue cași garnisiri la o masă scumpă și rea. Și sârmanii oaspeți, cum înghițau la nodurile ospitalității unor «uj magyar».

Primul toast l'a ținut noul fișpan pentru «*legalkotmányosabb Király*» întră nădușite «*éljenuri*». După aceasta s'a deslegat limbile. Vice-comitele, primarul au vorbit cu minte și cum trebuie să se vorbească într'o societate cultă.

Dar vai vouă cari nu sunteți din coapsele lui *Töhötöm*, ci din odrasla teutonică: *Müleek Lajos* pe *Töhötöm* jură peire dușmanilor ideii de stat maghiar. Înțelegeți vorba pe cine mergea. O, ideie de stat.

Să scoală apoi deputatul *Vásárhelyi Dezső*, sârmanul de el, să-și dea veninul, că n'a căpătat nici un vot românesc la *Pecica* și afară de program, pentru că a înjură pe dușmanii ideii de stat era slobod și afară de program, botnița a fost pusă numai aceluia pe a căror socoteală își petreceau acești ciudați oameni culți. Haid și acesta cu ciomagul ideii de stat în capul celor ce nu o respectează.

Dar colportagiul fără jidan nu e lată pe, acum îi zice dr. *Nagy Sándor*, altfel născut din coapsele lui *Natanail Nai* din *Szarvaș*, cum începe să scuipe lava patriotismului. «Nu e destulă hegemonia elementului maghiar în Ungaria. Tot ce locuște în Ungaria trebuie să fie maghiar. Aceasta este ținta politicii noastre» zice fiul lui *Natanail* cu cușma de curuț pe cap. Adecă în țara lui *Natanail* ce are să se formeze aici pe a nost pânănt strămoșesc al nostru, tot omul trebuie să fie ungar, pardon ungar modern, de cei din «*Egyetértés*».

Apropos de «*Egyetértés*». Aici se destăinuiesc minunate speculații cu schimbarea numelui. De ce foile noastre nu le reproduc. Ei *Nai, Nai, Nai* ian spune la ureche: pe cine ai voit să licitezi? Nu cum-va pe *Wekerle* care la *Timișoara* cerea numai hegemonia maghiară? Bine, bine domnule *Nai*, dar tot nu-i cu cale să faci handle și din instalația superbului conte *Károlyi* ori ce zici tu lüne?

A urmat apoi tunul cel mare *kossuthist*, *Barabás Béla*. Vorba aceea: *Barabás nem olyan ember mint más*. Bucatele de pe masă erau rele și puține, după ce *Nai-Nagy* mănacă toate naționalitățile într'o înghițitură de speculă, lui *Barabás* nu i-a mai rămas nimic, de cât guvernul, pardon ideea guvernului. Dl *Barabás*, doamne, s'a născut, a crescut și a încăruiț în înjurătura guvernelor, care cum a venit, fără deosebire. Acum a ajuns însă în căpcană, adecă la guvern și ca să nu poată altul înjura guvernul dînsului, cum dânsul înjura guvernul altuia, haid înghite guvernul cu proțap cu tot. «Să ștergem din dicționarul maghiar cuvântul de «guvern», ca el nici să nu mai existe» zice grozavul *Barabás*.

Lumea clătina din cap și să întreba cum poate fi o țară fără guvern. Dar nimeni n'a înțeles fiscalășia lui *Barabás*, că scaun de preșident ori portofoliu cu toate drepturile și beneficiile lor trebuie să existe, numai rezonabilitatea nu. Să nu-i zici pipă, ca să n'o cunoști că-i luleaua lui *Barabás*, adică să nu-i zici guvern, ca să n-ai pe cine să injuri, — că dl *Barabás* nu vrea să fie injurat cum injură el pe alții.

În logele improvizate erau contesa mamă și fiică *Károlyi* și mai multe dame din societatea

înaltă. Toate aceste însă n-au împedecat pe dl Barabás dela o predilectă asemănare: zicea anume, că și-a pus întrebarea dacă se cuvine să dea crezământ femeii curtezanului ei? Răspunsul solomonic a fost, că de crezut să-i crează, dar să nu anticipe. Așa e și dânsul cu guvernul, că de crezut îi crede, dar nu-i anticipă nimic. Această asemănare a plăcut mai mult veselului public.

Acuma-i bine, șterseră și naționalitățile și guvernele de pe harta Ungariei. D'apoi ce țară-i asta acum? Aha! Țara lui Kossuth. Hm! dară asta-i balamuc, domnule, nu țară.

Dar să lăsăm pe cotcoreșii aceștia cu balamucul politic la o parte și să trecem la timbrul serios al banchetului, la un cuvânt sufleteș, pe care l'a rostit vestitul conte Károlyi István, socru comitelui suprem Károlyi Gyula din Arad la banchet.

Domnul Naj-Nagy ne va admite a considera pe contele Károlyi István cel puțin de atâta ungar cât este Domnia-sa, că tot de cătră Munkács au venit aici în țară și strămoșii lui ca și ai lui Náj. Dar nu deodată, și acela călare pe cal aziatic, iar ceștia călare pe fluieră galiciană.

Ei bine, acest tip, aristocratului maghiar cu tradițiile sale familiare de iubire de neam, ca tată cere iubirea aradanilor pentru ginerele și fiica sa, despre care crede că va fi aceea lângă soțul ei ce a fost mama lui în 1848 pentru tata lui. «Și să fi, dragă ginere, drept față de toți fără deosebire de lege, naționalitate ori clasă, să stărui pentru ordine, disciplină și muncă cinstită în corpul oficanților. Să fi conzervativ în chestiunile de cinste și omenie!»

Uite cum poate fi cineva și ungar mare și om cult.

S'a mai sculat apoi încă odată să vorbească acest aristocrat de cultură europeană, dar a pățit-o rău. Așa a putut rosti câteva cuvinte, cari însă au fost suprimate de vuetul și chiotele capetelor ferbântate și contele Károlyi István ciudat de acest public, care nu e curios de a-l mai ascultă odată, se dase îndărăt zicând: d'apoi că aici nu-i de a vorbi. Nici n'a mai stat apoi de cât câteva minute și pe neștiute s'a șters și el și ginerele său comite-suprem din acea sgomotoasă lume.

La toate acestea din punct de vedere românesc: bine, bine, se duc cuscrii și rămâne mireasa. În sala congregației vom întrebă apoi mireasa, că din câte pături știe face plăcinta.

La revedere dară.

Sfințirea catedralei din Sibiu.

Sibiu, 14 Mai.

Mărire și închinăciune atotputernicului D-zeu printră ne-a învrednicit să vedem împlinită o dorință atât de veche și atât de înălțătoare, să vedem roadele iubirii ortodoxilor creștini ridicându-se spre cer, în chip de jertfă, să auzim evlavioasele cântări bisericești ale slujitorilor la altarul Domnului, răsunând din un templu pompos, ce are să fie podoaba noastră și coroana faptelor creștinești a tuturor Românilor ortodoxi din întreagă Metropolie.

Credința tăria și statornicia noastră față de așezămintele sfinte, ne-a mântuit de cătușile vremelnicilor prigoniri și azi ne putem mândri cu o monumentală catedrală, clădită din cărămidă de piatră albă, roșie și din fier. E zidită după stilul bizantin în mijloc cu o puternică cupolă, (boită) în jurul căreia — din afară — se află patru turnulețe. În față, la poalele celor două turnuri mari, e intrarea mare, iar dela aceasta în dreapta și stânga sunt alte șapte intrări laterale. La intrarea mare e un foisor, unde e așezată icoana Mântuitorului și icoanele celor patru evangheliști.

Interiorul ni-se înfățișează în toată strălucirea. Mulțimea venită din toate părțile privește nesăturat, la cupola pe care pictorul Smigelschi a zugrăvit cu penelul său măestru, cerul și cetele îngerești. În cheia bolții e icoană blândă a Mântuitorului, ce pare privind cu ochii buni de ier-

tare. Din jos de cupolă sunt cei patru evangheliști. Pictura dlui Smigelschi e într'adevăr măiestră și ne îndreptățește a crede, că în acest tinăr și simpatic pictor al neamului românesc avem să vedem pe bărbatul, ce are să formeze o nouă eră în desvoltarea picturii bisericești și legăm mari nădejdi, că picturile lui, după-cum zice dnul N. Iorga, vor fi una din gloriile neamului nostru în acest timp.

Naosul bisericii e încăpător pentru 2000—2500 de oameni. Iarna are să fie încălzit. Biserica are frumoase și mari galerii, cor larg, acustică bună și tare, iluminare cu electricitatea, cari toate cu pictura atât de expresivă dau o înfățișare frumoasă și impunătoare.

Pentru a lua parte la această sărbătoare, atât de înălțătoare și rară chiar în viața unui popor, grăbit-au Români din toate părțile. Intre distinșii oaspeți am văzut pe P. S. Sa Ioan I. Papp, episcopul Aradului, P. C. Sa Vasile Mangra, vicar episcopesc, Oradea-mare, P. C. Sa Augustin Hamsea, archimandrit, deputații dietali, Coriolan Brediceanu, Dr. Ioan Suci, Vasile Demian și Nicolae Șerban.

Tot din incidentul sfințirii au venit mai mulți bărbați de valoare și din România, aducând daruri pentru biserică. Amintim aici pe dinstinsul și marele bărbat al neamului românesc, dl Nicolae Iorga, profesor universitar în București, care dăruise suma de 297 lei, icoane, cărți și un encolpion pentru staretul mănăstirii.

A fost o idee sănătoasă și foarte nimerită din partea direcțiunii seminariale din Arad îndemnând tinerimea teologică și pedagogică să ia parte în număr cât mai mare la acest act sfânt și înălțător. Au și luat parte 45 de inși, toți fiind bine primiți și găzduiți prietenește în seminarul «Andreian».

Pe Sâmbătă a fost convocat din partea I. P. S. Sale Ioan Meșianu sinod extraordinar, ce a luat hotărârea de a mulțumi tuturor făcătorilor de bine și dăruitorilor pentru catedrală, îndeosebi M. Sale, care la anul 1857 a dăruit pentru fondul zidirii catedralei 1000 galbeni.

Sara la orele 7 s'a ținut apoi slujba dumnezească cu privighiere în biserică din suburbiul Iosefin. A servit dnii protopopi Ioan Papiu, Ioan Căndea, N. Borza, V. Domșa, diaconii G. Tulbure și Scorobet, cântăreții de strană au fost inv. I. Hociota, și C. Cristeu din Săliște, anume chemați.

În dimineața zilei de 13 Mai — Duminecă — când s'a făcut actul sfințirii, deja de timpuriu furnică pe stradă în sus și în jos mulțime de cucernici creștini, sărbătorește îmbrăcați, grămădindu-se spre strada Măcelarilor, ce încurând e plină, abea mai putând face rânduială poliția și miliția postată pentru acel scop.

La orele opt între acordurile armonioase ale clopotelor se începe procesiunea dela reședința arhiepiscopescă, cu o cuvântă, o măsură și o înălțătoare pompă. Îmbrăcați erau în odăjdii bisericești cei doi prelați ai noștri apoi archimandriții dr. I. Pușcar, Vasile Mangra, Augustin Hamsea, P. C. Sa protosincelul dr. E. Roșca, asesorii N. Ivan, dr. E. M. Cristea Voilean, Simeon Popescu (București) protopopii Demian, Droc, dr. Stroia, Borza, M. Popovici, Teculescu Moldovan, Șagău, Domșa, Furdui, Căndea, Papiu, Median, Voina, diaconii Câmpian, Tulbure, Scorobet, ceteții Popovici, Cupșa și Pralea.

În fruntea procesiunii mergeau băești administratori, corul de sub conducerea dlui profesor Cunțan, urmează apoi tinerimea teologică și pedagogică din Sibiu și Arad.

Era o privește fermecătoare a vedea atâtea fețe sfințite în odăjdii bisericești, a auzi cât de ritmic se îngână dangătul armonios al clopotelor cu glasul evlavios și puternic al corștilor.

În biserică sub cursul liturgiei, cântă dulce și evlavios corul mixt de sub conducerea neobositului prof. dl T. Popovici. Asistența aleasă, —

era de față fișpanul Thalmann, vicișpanul, primarul orașenesc, președintele scaunului orfanal, procurorii, direcțiunea financiară, representații tuturor confesiunilor creștine, statul oficeresc sub conducerea cormandantului Laube — și publicul numeros stă emoționat la executarea fermecătoare a cântării irmosului în compoziția dlui Dima, era fermecat căci cântarea cu soluțiile dulci și duioase dar tot odată puternice a dnei dr. Proca (sopran), dșoarei E. Cunțan (alt) și a teologului Medrea (bas), a fost pentru noi o înălțare sufletească.

În Prea S. Sa dl Metropolit Ioan Meșianu a rostit o vorbire lungă, caldă și însuflețitoare, dând laudă lui Dzeu și mulțumită celor, ce au contribuit cu obolul lor la edificarea acestui măreț lăcaș dumnezeesc. Cu vocea-i puternică a putut înbucura inimile tuturor, a unduioasă sufletele acelor cu multă dragoste creștinească și a întări în credință pe cei îndoelnici și desnădăduitori în viitorul strălucit al neamului românesc.

La sfârșitul slujbei dumnezeiești se împarte anafora creștinii se depart.

După sfânta slujbă Prelații noștri împreună cu cei ce au servit, s'au fotografiat în fața bisericii.

S-au făcut apoi vizite ce s'au sfârșit iute, căci la orele două era banchet festiv, în două hoteluri. La unul a prezidat I. P. Sa Metropolitul la al doilea P. C. Sa archimandritul dr. I. Pușcar. S-au rostit numai toasturi oficiale, spuse cu avânt, ce se aud bine.

La oarele 4 îmbulzeală mare pe treptele muzeului național. Mulțimea se grăbea la reprezentanțiunea teatrală «Năpastă» jucată de dnii Z. Bărsan și Popea veniți din București, și de diletanții dela noi.

Dl Popea în rolul lui Dumitru crășmarul și dl Z. Bărsan în rolul lui Ion, ocașul; au jucat cu toată originalitatea, rostire corectă și hotărârită. Puterea dramatică a dlui Popea, prin înfățișarea stării sufletești a unui beiv păcătos, mustrat de conștiință pentru fapt ele scărboase săvârșite, te făceau să privești cu groază la el. Z. Bărsan a fost de astă dată cu mult mai sus prețuit de cât de alte dăți, a fost prețuit după cum se înfățișază la noi cel mai desăvârșit actor dramatic, care e al nostru al tuturor.

D. Lucia Cosma în rolul soției lui Dum. a fost admirată și răsplătită cu puternice aplauze, ca totdeauna când se prezintă ca o propagatoare însuflețită a artei. În actul prim prin tălmăcirea firească și originală — ce nu s'a putut vedea însă în al doilea — a făcut să ne aducem aminte cu respect și în toată vremea să-i aducem omagiile de recunoștință, pentru dragostea și voia, ce o dedică spre a neamului românesc înălțare și înaintare.

George învățătorul, (dl Enescu) a jucat pe deplin mulțumitor. Și publicul în pauze, la sfârșitul unor scene puternice și sfâșietoare precum și la al dramei aplaudă frenetic, cuprins de veselie sinceră.

Nu ne-am putut bine depărta și nici n'avurăm răgaz a stă câte-va clipe pentru a lăsa mintea liberă să judece asupra celor petrecute, când un sgomot puternic, strigăte de însuflețire, cântece de fanfară, adună lumea uimită și curioasă. Era conductul cu torțe, arangiat de tinerii teologi și pedagogi și de toți admiratorii celor ce ne-au dat privilegiul să ne bucurăm de ajungerea alor astfel de sărbări mângăitoare.

Conductul cu torțe a pornit din Hermansplatz prin strada Cisnădiei, Piața-mare, strada Măcelarilor până la reședința metropolitană. În frunte mergeau polițiștii făcând rânduială după ei tineri cu globuri de hârtie, de culoare galbenă, roșie, vânăată, aprinse.

Urmau cele două șiruri de studenți cu facii aprinse a căror flacări galbene înăbușită de fum dădeau înfățișare înspăimântătoare. Veneă muzica

CANCELARIA ARCHITECTULUI ROMÂN

IOAN NIGA.

Arad, Jozsef főherceg-ut. Nr. 1.
(Lângă banca „Victoria“.)

Pregătește planuri și specificări de spese pentru edificii publice și private, primește lucrări în sfera arhitecturii mai înalte, cenzurări, colaudări. Ca specialist în ritul nostru oriental edifică și restaurează biserici în mod artistic, din care cauză o recomandăm îndeosebi d-lor parochi. Trimite planuri, schițe, specificări și servește în lucrări arhitectonice cu deslușiri gratuite.

militară, întonând cântări românești, iar la urmă miile de oameni.

De prin ferestri și balcoane se arătau capete de oameni, cari de marea îmbulzală nu s'au putut alătura conductului cu torțe. În fața reședinței au stat. Aici ni-s'a înfățișat o înălțătoare privesc. Cu capetele descoperite la lumina faclilor și la licăririle line ce se vedeau prin geamuri în catedrală, dl Cirlea, ține un inflăcărat și fermecător discurs către Inalt P. S. Sa, care se arată la fereastra de mijloc din etagiul reședinței, înconjurat de P. S. Sa episcopul Ioan I. Papp și, multi alți preoți distinși.

A răspuns Inalt Prea Sfinția Sa tot atât de cald, tot atât de cuminte și însuflețitor. Cu fața plină, de bătrân sănătos, părul cărunt și barba respectabilă, și-se părea un mare apostol al vremurilor vechi, care cheamă la sine popoarele spre povățuire și binecuvântare. Răsună văzduhul de strigătele însuflețitoare și dese întreruperi a lumii adunate. Înainte de împrăștiere am mai ascultat cântarea de mărire a unui mare și puternic cor, constător din vre-o 200 de persoane condus de prof. T. Popovici și acompaniat de muzica militară.

Unii au plecat la cină, partea cea mai mare a grăbit la «Gesellschaftshaus» să ia parte la concertul dat de reuniunea sodalilor cu concursul binevoitor al d-nei Maria Dr. Crișan, d-șoarele Elena Cunțan, Olivia Bardoși și domnul Titu Morariu.

S'au cântat compoziții din diferenți artiști, s'au cântat cântări de înfrățire cu impunătoare înfrățire ce este între meseriașii români și tot aceea inteligență de acolo. Pilda ce ne-o servește inteligența română din Sibiu ar trebui să aibă resunet și urmași în toate centrele românești, căci ea dă să se înțeleagă, că numai prin o închegare mai sinceră și prin munca ce vine dela toți, putem face progrese.

Sună vorbele acestea, pentru ceice în alte orașe nu-i învrednicesc nici să ia parte la o producțiune de a meseriașilor, sună pentru aceea inteligență, ce nu simte durere, nu muștrare, când vede cum se rărește numărul celor din clasa de mijloc, absorbiți de influența și spiritul străin.

Coristele erau îmbrăcate în portul nostru național, în care ori ce fată și se pare ca o zină din poenile pădurilor ocrotitoare.

Admirat-am glasul dulce plin și sonor al dnei Crișan și d-șoare E. Cunțan, admirat-am executarea la pian a lor două pieze românești, prin d-șoara Olivia Bardoși, — pentru ziua de mână pianistă de forță — și admirat-am cântările precise ale sodalilor.

Dl Titu Morar, prin declamările «Paul de Nola»

și Oltul, — această din urmă la dorința publicului — ne-a procurat momente plăcute.

După cele văzute și auzite numai de una ne pare rău; ne pare rău, că avem numai un Tor-dășan.

Luni iarăși slujbă dumnezească. De astă dată cântă numai corul bărbătesc seminarial tot sub conducerea dlui profesor T. Popovici.

La Muzeul Național luăm parte la matineul dat de societatea de lectură a elevilor din seminarul Andreian.

Public mult și ales. Ședința se deschide prin un cuminte și forte potrivit discurs rostit de dl profesor V. Stan. Aceeași însuflețire în public ca la alte festivități.

Disertația teologului Duma a plăcut foarte mult. Dl Titu Morar ne-a declamat o duiosă poezie, storcând ovații furtunoase. Dl Titu Morar mântue ast an teologia, e bursierul societății pentru fondul de teatru românesc.

Aplausele nesfârșite l'a făcut să ne delecteze încă odată, acum cu o perlă de a văntatului al durerii instrăinatului Ardeal, Octavian Goga, care a fost ridicat pe umeri și frenetic aplaudat.

La sfârșitul matineului P. S. S. episcopul Aradului în scurte cuvinte, spuse cu căldură, îmbărbătează tinerimea de a lucra și pe mai departe pe aceea cale cinstită și folositoare.

Înainte de plecare, mișcare veselă în public: dl Iorga anunțase pe după prânz la orele patru conferința literară, în aceeași sală despre «Viața culturală a Românilor de azi».

A vorbit cu atâta dragoste de neam, atâta căldură și însuflețire, încât scriitorul acestor rânduri nu o poate spune în cuvinte.

Sbiciuit-a păcatele societății noastre, ce nu-și iubește în de ajuns limba, înălțat-a pe cei vrednici de înălțare, datu-ne-a povețe, cum putem să înaintăm, îndemnatu-ne-a la luptă, unicul mai puternic mijloc, ce ne poate asigura trâinicie și curată păstrare a așezămintelor și tuturor tezaurilor moștenite dela strămoșii noștri. Să nu umblăm după cerșitorie nici să cerem mila altora, ci prin solidaritatea noastră, cinstita noastră muncă, să ne croim noi însuși viitor. Acesta e scopul fiecărui popor.

Discursul a ținut aproape două ore, ce altul nu l'ar fi terminat nici în patru. Alte-ori a fost întrerupt de aplause, de nenumărate ori s'au auzit aprobări.

Începând de sus din sala festivă până jos pe de ambele părți pe trepte au fost înșiruită toată tinerimea, iar dl Iorga a fost purtat pe umeri între cele mai mari strigăte de însuflețire a tuturor.

Jos în parc altă mulțime fâlfăia în aer pălăriile cătră cel sărbătorit. Tinerimea cântă apoi imnul unirii.

După atâta însuflețire se poate uita o zi atât de măreață ca aceasta?

Sara s'a dat concert la «Gesellschaftshaus», de cătră «Reuniunea română de muzică din Sibiu». Fără ridicare de cortină se înșiră cei apoape două sute de cântăreți de toată vârsta; tineri și bătrâni. Concertul se deschide prin irmosul dela «Intrarea în biserică» pentru cor mixt de G. Dima. Ascultăm pe rând compoziții de Muzicescu, Mozart, Kirchner, Gevaert, Mendelssohn și la sfârșit iarăși de Dima. Ni-s'a dat prilegiul să admirăm soliste de forță. D-na Veturia Triteanu s'a dovedit concertistă de valoare și e o podoabă a «Reuniunii de muzică din Sibiu». Cântă cu farmec și duiosie. Domnișoara Elena Cunțan, în cercurile muzicale are o reputație bine stabilită de cântăreață. Are o voce de mare estensiune, timbru curat, stai uimit sub vrăjirea glasului dulce, ce în notele de jos are multă duiosie în cele de sus strajnică putere.

Dna Valeria Beu a cântat cu pricepere și sentiment. În «Nunta lui Figaro» a cântat cu multă discreție.

Soliștii Isaia Popa, Medrea și Damian nu au cântat numai arii, apelează nu numai la auz, ci prin nuansările, interpretările la loc și potrivite se adresează inimilor.

Li-s'au făcut mari ovațiuni.

A fost concert de forță, ce în inimile noastre a tuturor, cari am avut fericirea să luăm parte, a lăsat mare mulțumire sufletească. Cântarea din urmă «Mama lui Stefan-cel-mare», n'a venit numai dela inimile coriștilor, s'a simțit adânc și în sufletele ascultătorilor.

După concert a fost cină comună la «Unicum» unde s'au ținut toaste și încins horă până în zori de zi.

Istoricii, ce se vor ocupa cu sărbările dela Sibiu, cu dezvoltarea vieții românești de acolo, vor putea scrie numai cald și cinstit.

Petru E. Papp.

D'ALE ALEGERILOR.

Din cercul Chișineului. Cinteiu, 15 Maiu. Onorată redacție! Pe lângă notarul G. Varga din Socodor și Gui din satul nostru, a mai fost și alți români coadă de topor cari parte au votat, parte au dus și pe alții în tabăra kossuthistă. Astfel în Chereleș proprietarul Belle a rupt dela parti-

Popa Sofronie.

Intr'un sat din Moldova, trăia odată pe timpul lui Ștefan cel Mare un preot prea învățat, carele știă carte grecească, sârbească și latinească, știă psaltirea de a rostul ca tatăl nostru, în cât îi merse faima învățaturii lui în toată țara Moldovenească.

Toți oamenii din sat dela primar și notar, până la cel mai din urmă slujbaş, își luau din depărtare pălăria din cap când îl întâineau și să dădeau în laturi din calea lui. Faima învățaturii lui străbătu până în cele mai depărtate locuri ale țării, așa că multă lume venea să asculte graiul cu miez al părintelui Sofronie și să primească dela el sfat și molitvă.

Numai purcarul satului nu era de părerea lumii, el nu credea în învățatura părintelui Sofronie.

— Măi! zicea el cătră oameni, ian tăceți din gură, cartea popii e prea subțire de tot. Ce credeți voi, dacă eu a-și lua în mână un cărbune (tăciune) aproape stins, numai la un capăt cu o mică scântee, și l-ași învărti în mâna mea în formă de cerc, au nu s'ar face o roată de foc, din care ar sări scântei, iară voi a-ți credea că eu țin în mână un soare.

O biată scântee e și învățatura părintelui Sofronie, el o știe învărti așa de bine, încât satul crede că e un soare în mâna lui. Nu zău oameni buni, vă spun adevărat părintele nu este om învățat, este numai un speculant.

Înzădar bietul purcar încearcă să lumineze pe

oameni, nimeni nu-i luă în samă vorbele, căci știți oamenii sunt ca oile, când o iau într'o parte să duc toți unul după altul ca oile când sar în apă, bietul purcar nu numai că ajunsese să fie luat în ochi răi de părintele, ci tot satul începu a-l dușmăni.

Chiar domnul notarăș îi scăriță din simbrie numai pentru că avu îndrăzneală a critică pe părintele; așa e dacă te pui în pără cu domni. Sermanul purcar ajunsese a duce chiar dorul mălăului, slăbise și îngălbenise de foame.

Din contră părintele Sofronie începu a roși în față și a să ingrășă de numai încăpea în piele. Crâsnecul făcu rămășag cu epitropul, că de o mai duce burta preotului tot înfoindu-se, într'un an nu o să mai poată eși cu cădelnița prin dverele mici.

Se spăriase chiar și taica popa, și crezând că-s vina prescurile și colacii cei mulți cei capătă pela pomeni și dela prasnice de se prea ingrășă, se hotări pentru sănătatea burții, pe viitor a împărți colacii cu dascălul în două.

Dar să ne întorcem iarăși la învățatura părintelui Sofronie.

Faima învățaturii lui ajunsese chiar până la Suceava, până la urechile Măriei Sale a Domnului Ștefan cel Mare.

— Măi! zise într'o zi Vodă cătră boierii săi, dar cei cu părintele Sofronie de i se închină toată lumea, o să merg odată la el ca să-l văd și să-l cunosc?

Și sosi ziua aceia când trebile țării duseră pe domnitor în aceea parte a țării la orașul »Câmpu-

lung» și cum satul părintelui Sofronie nu era departe de acolo, Ștefan cel Mare își aduse aminte de satul cu popa cel vestit, într'o după ameazăi își luă vreme ca să mearga la popa cel învățat.

Călare pe un cal alb însoțit de doi curteni de ai săi se duse în satul părintelui Sofronie.

Dl notareș înțelese dinainte că Măria Sa dl Ștefan Vodă, va veni la el în sat, să pregăti ca să-l primească în casa sa.

Dl Ștefan Vodă trase însă în gazdă, drept la casa părintelui Sofronie!

De sigur domnul notarăș așternuse straiuri (covoare) pe pereții casei, în coridor și prin cămări, înzădar aduse dela mănăstire scaune frumoase și divanuri, ca să șadă pe ele Măria Sa Domnul, căci Ștefan Vodă mulțumind frumos pentru toate, trase drept la părintele Sofronie acasă.

Îndată după ce ajunsese Măria Sa întrebă după părintele Sofronie.

Părintele Sofronie, care era altcum un om simplu și fără cultură, dar ambițios față de poporenii săi, se prezintă cu sfială înaintea domnitorului.

Ștefan Vodă, după 2—3 întrebări văzu, că are de lucru cu un om simplu. Totuși voi ca și mai de aproape să cunoască pe părintele Sofronie cel vestit de învățat îi zise:

— Părinte Sofroane! Lumea se închină Sfinției Tale, ca la cel mai învățat preot. Învățăturile Sfinției Tale au pus în uimire chiar pe episcopii noștri și pe Preasfințitul Mitropolit. Deci ca și

dul național 17 voturi și a corțșit pentru candidatul ungar încât nici pentru un frate n'ar fi alergat mai grozav. Pe semne în chipul acesta vrea să-și încoroneze bătrânețele. Cât despre Cinteienii cari au pricinit căderea noastră și rușine pe neam, lăsându-se năimiți de Jidovul Spitz, iată numele lor:

Iacob Ilună, care și anul trecut ne-a vândut, Ioan Păcurar (fost jude), juratul Mihai Șuteu, judele de lege Ion Popa, Vasilie Dudaș, Ilie Someșan, Ilie Șerban, Pascu Riviș, Pavel Boer, Ion Pop, George și Gavrilă Henegar, Petru Popa, Nicolae Dan, Gavrilă Barzu, Ion Păcurar bătrânul, Ion Păcurar pișiguș, George Șuteu, Ion Popa a Nuțului, Ion Blaga, Ioan Popa (Boc), George Olariu, Ion Panta, Ion Ilună a lui Toader și Onuț Ilună. Vă rog să-i publicați, să-i știe toată lumea românească și cu degetul să-i arete și copii.

Din cercul Aradului-nou. De 32 de ani în cercul Aradului-nou domnesc străinii. Partida liberală ne aducea candidați pe prin Slavonia, Galiția, oameni necunoscuți, atunci l'am văzut când l'am ales a bunăoară cum am ales pe dl grof Adik, și anul trecut pe Rubinek Gyula!

Cetind în prețuita foaie a DVoastre »Tribuna« și deșteptându-ne și cetind, că noi plugarii suntem talpa țerii, purtăm greumântul, ne-am sfătuit toți Români, Sârbii și Nemții și am hotărât să punem un plugar din mijlocul nostru, am aflat pe plugarul neamț Filip din Aradul-nou, fiindcă Nemții sunt mai în stare și mai mulți și mai cu credință, nu se vând ca și astealalte națiuni. Chiar la anul 1905 am și intrat în luptă, am avut 850 de voturi și Rubinek Gyula al domnilor au învins cu 916 voturi, cu 56 voturi mai mult de cât noi plugarii.

Dar acum în anul 1906 în 30 Aprilie i-am biruit noi pe ei, căci 1160 voturi am avut noi plugarii cu dl plugar Filip Iános și alor Kraus din Timișoara dela societate al domnilor deabia au avut 477 și abia cu bani mulți. La noi în comuna Fel-

nacului a plătit cu câte 6—10 cor. un vot așa s'a vândut omul ori boul pe cum a fost de greu și abia au câștigat 47 voturi cu bani mulți și beutură, la popa Babescu a fost birtul cel mai mare.

Când dl Kraus venia, steagul lui pe casa popii falfăia. Când dl Hemen venia iute pe alui Kraus înapoi îl trăgea și pe alui Hemen ridică de falfăia. Vedeți cetitori morală și minune.

Dar în ziua alegerii în locul votării în Aradul-nou ce s'a întâmplat? Invățătorul Ioan Gutu corțșul preotului venind cu banii lui Iuda printre noi vot a cumpără, l'au prins Nemții, l'au bătut bine, l'au dus de l'au închis și pe mâne l'au slobozit.

Din cercul Săn-Nicolaul-mare. Românii din cerc în general s'au purtat foarte brav. Preoții și învățătorii au fost la culmea chemării lor afară de Ioan Madincea, canonic al catedralei din Lugoș și actualul administrator par. gr. cat. în Cenadul-sârbesc, precum și docentul său Demetriu Faur, cari ambii sau rupt de osteneală corțșind contra candidatului național, ba în ziua alegerii dl canonic umblă prin Săn-Miclăuș cu pana verde împănă capacitan și în dreapta și în stânga pentru groful Nako.

Blastămul și disprețul neamului românesc să-l urmărească în veci pe acest bătrân care în loc să se fi dus la Lugoș unde probabil, că are vot și să fi dat vot pentru candidatul național de acolo, a rămas aici ca să ne spargă solidaritatea și să samene ură și neînțelegere între frații de un sânge uniți și neuniți, cari până acum trăesc în cea mai bună armonie.

Fie canonicul Madincea însă liniștit, că aci îl cunoaștem prea bine, și ca și poporenii lui să-l poată cunoaște, încă se vor îngriji aceia contra cărora a lucrat.

Uscăturile din Cenadul-sârbesc cari de dragul papricașului grofesc au votat contra nației sunt: Miia Blagoe, Sava Blagoe, Ivan Crăciun, Iovan Isac, Meila Boița, Marcu Perian, George Perian, George Slatină, Stefan Popovici, Antonie Șciovan, Ioan Iovănuț, Pavel Iovănuț, N. Peșcari și George Iivu.

Din Nereu: Axente Popovici și Nicolae Bărau. Pe cei din Vălcani nu-i aflu demni nici de a-i înfieră cu numele în o foaie cinstită cum e »Tribuna«.

În Săn-Miclăușul-mare Traian Stoicanescu a fost unicul care s'a purtat în modul cel mai demn de disprețul nostru.

eu să-mi pot plecă capul cu vâlnă înaintea Sfinției Tale, m'am hotărât să pun în cerșire adâncimea minții și înălțimea gândului Sfinției Tale.

Trei întrebări îți pot dăsuțe Părinte; în 30 de zile aștept să-mi răspunzi la acestea trei întrebări:

— Azi avem 23 Decembrie, în 23 Decembrie, vei veni la Suceava. Acolo voi fi eu și cu tot sfatul țării — la Mitropolie. Dacă vei putea răspunde bine la întrebările mele, te fac episcop în Rădăuți, iar de nu vei fi în stare să-mi răspunzi te voi omorî cu buzduganul ca pe un nevrednic.

Nu-mi place fama ultuită în crengile stufoase ale minciunei.

Popa Sofronie găbeni ca ceara, de frică și căzu în genunchi înaintea lui Ștefan Vodă.

— Asculă dar la întrebările mele:

1. Vreau să știu întâiu, că cât prețuesc eu, căci boerii, cari mă incunjură spun, că sunt fără preț.

2. Dacă Dumnezeu a dat în mâna mea sabia oțelită, să-mi spui în câtă vreme voi putea eu ajunge dela un capăt al lumii până la celalalt?

3. Să-mi știi spune, care e gândul meu, când sunt greșit?

Sfetnicii cei, care mă incunjură, n'au fost în stare să-mi răspundă la întrebările mele.

Un preot însă cu minte luminată de învățătură, cum zice lumea, că ești Sfinția Ta, va găsi răspuns bun cu mare înlesnire!

Așa dară la 23 Decembrie, la 3 ore după amezai să te afli la mine în divan.

Răspunsul vine aștea ca dela un om învățat. Episcopul de Rădăuți, ori turci și cămăi ce buzdugan!

— Dar mă rog Maria Ta!

— Am zis! răsună vocea cea puternică a lui Ștefan Vodă și numai de cât încăleacă cu cartea și săi și plecă.

În mare grijă intră părintele Ștefan Vodă înă prea bine, că Ștefan Vodă își ține cuvântul.

Nu se mai prindea de bietul om, nici mâncarea nici somnul, îngălbînise la față, iar burta începu să-i scadă mereu.

Să vedeți oameni buni, zicea purcarul! că popa Sofronie n'a fi în stare să dea răspunsuri bune lui Maria Sa Vodă! — Nu v'am spus eu, că-i tare subțire mintea popii?...

Și să vedeți minune! Cu cât burta popii Sofronie scadea mai tare, cu atât fața purcarului »Cocoș«, căci așa îi era numele, se făcea mai senină și mai roșie.

Numai 2 zile mai era până la 23 Decembrie, iar părintele Sofronie nu dăduse nici un răspuns potrivit. Cerease bietul popă toate.

Căutat-a în psaltire și încă pe prestol, doară va află vre-un răspuns, dar toate zădarnice!

Iată că sosi și ziua de 23 Decembrie și părintele Sofronie era tot atât de departe, cât e Turcul de cuminecătura.

Îți era milă să te uiți la bietul popă cum slăbi-se, cum umblă deșirat de-i căzu-se potcapul până peste urechi. — Și căutătura îi era împăinenită de nedormire.

(Va urma.)

Părintele gr. cat. Deciu și vre-o câțiva alți funcționari români bagseamă din cauză binecuvântată nu au putut părtini steagul cinstit al nostru.

Judele din Nereu Irimie Mezin cu întreaga antistie a votat cu candidatul nostru, asemenea judele din Cenad Pavel Socol și juratul Gligor Muntean. Acestora multă laudă, iar ticăloșilor și nemernicilor trădători de neam disprețul nostru și al neamului românesc să-i urmărească până atunci până când se vor îndreptă.

Săn-Miclăușul-mare la 5 Maiu 1906.

Alegătorul.

Balotajul dela B.-Comloș. Marți în 215 Maiu a. c. s'a dat la B.-Comloș cea mai crâncenă luptă din câte a văzut Torontalul cel umilit și popoarele batjocorite din el.

Dupăce plouase 2 zile soarele a răsărit mândru în ziua luptei, spre a trezi la luptă bărbătească alegătorii acestui cerc: români, sârbi și nemți, acești din urmă fiind în puterea numărului lor domnii situației; cari sfânt jurământ au făcut să se lupte cu bărbăție și să nu primească la poruncă pe urgisitul de toți Várnay Imre, care se îngrășase din sudoarea poporului și ca ajungând de tot la neputință și fiind că era și surd era bun să batjocurească cu el cercul B. Comloșului.

Spaima și groaza intrase și în comitetul partidului 48-ist din Pesta, care a trimis rugări tipărite cătră Nemți, că numai acum să primească candidatul poruncit, căci pe viitor nu va mai batjocori cercul, ci va lăsa ca alegătorii să-și pună singuri candidat.

Sub steagul naționalistului dr. Constantin Hadji s'a adunat vrednicul popor român din B.-Comloș, Sârbii din Mocrin, Tiszahegyes, Bocsár și Nemții cei vrednici de laudă din Teremia mare, cari venit-au la luptă cu muzica în frunte, precum și puțini din Soltour, Șarlivil, Senthubert și Grabat.

Sufletul mișcărilor a fost directorul Emil Bogdan, carele deschis-a casa și întins-a masa sa străinilor, pentru dragostea ce o are pentru neam și izbânda dreptății. Mâna sa dreaptă a fost dl Tabacovici și învățătorii neamului.

Era ora 10 a. m., când un pohoiu de ploaie arătă, că cerul însuș plânge soarta asupritului popor, căruia i-a ajuns cuțitul la os.

Pela 1/23 p. m. candidatul național întrecuse cu peste 100 voturi pe contrar. Ne-a rupt însă *Nemții din B.-Comloș* și Bocsár, precum și nerușinoasele corțșiri ale puterii.

Locuința notarului, această zidire ridicată pe crunții noștri fileri româneși, se prefăcuse în birt, mâncare și beutură din belșug. Se ospătau Jidovii și rătăcii de Nemți, precum și lăpădatul de neam popa Bălan și lăpădatul dascăl T. Dani din Cecla, care în presara alegerii a primit o dragă de scărmanătură.

Rușinea neamului au fost: popa Bălan, soganul său primarul Andrei Ilin, cassarul Vichentie Iasen, parohianul keștăruș dr. Lăutan Luca, juratul Vasilie Ciolac, Vichentie Iamovean (Chenut), Damian Isac, Bucui Dămia, Ion Popescu și Iosif Grozesc.

Blastămul neamului și pedeapsa lui Dumnezeu să-l ajungă.

Cinste se cade juratului Nicolae Olărescu, care a votat cu poporul.

La 5 și un pătrar s'a gătat alegerea. Naționalistul dr. Constantin Hadji a avut 712 voturi cinstite, iar Várnay 758.

Vestindu-se de deputat a și început mulțămirea cătră alegători. Pe când mergeam cu inima sfășiată de durere spre casă, auzim cu mângâiere, cum abzugurile poporului trezit și amărit înecau eljenurile jidovilor și a rășciilor. După ce țărănimea începuse a gratula cu zdărene flurate pe alesul jidovilor, sălbaticii de jandarmi au început a atăca cu patul paștei și cu sulțele scoase.

Mulțămim și pe această cale fraților Nicolae, preotului și învățătorului lor pentru sprijinul lor.

Acum cătră tine vrednic popor din Comloș îmi îndrept rugarea, străngeți rândurile și unți arătați străinilor, că ce poate un popor trezit și îndurerat.

Prețuiți-vă inteligența, care s'a luptat pentru voi! Infierăți pe cei blastămați și nu îi uitați!

Tie vrednic popor cinste și laudă îi aduc.

Comloșanul.

Alegerea dela Vinț. Falnică și plină de glorie a fost ziua de 30 April, — ziua alegerii de deputat în cercul Vințului, — ziua în care a învins dreptatea contra nedreptății, ziua în care a strălucit steagul național deasupra redutei.

Această zi a fost și va fi sărbătorită nu numai de Românii de aici din Vinț, ci din întreg cercul. Copii de acum vor ști să povestească multe și frumoase lucruri nepoților lor despre această măreață zi.

În preziua alegerii au sosit cu trenul de 3 cercul Blajului în frunte cu candidatul și mai mulți valoroși bărbați, de unde au mers cu toții în comuna Libiseni, ce se află în nemijlocită apropiere de Vinț.

Abea înțărăm în sat și iată că se ivesc de cealaltă parte a satului o mulțime de căruțe, cam vre-o 60 la număr încărcate toate de Români deși unii «mici la stat, dar mari la inimă», în frunte cu preotul și învățătorul. Era cercul Conței. În această mică, dar românească comună au fost adăpostiți peste noapte toți sosiții, așa că această mică comună avea aspectul unei cetăți asediate.

Dimineața postându-se în șir fiecare comună în frunte cu preoții și învățătorii, pe fețele tuturor stăluind ceva a bucurie, presimțirea învingerii, astfel ca o companie bine organizată sub diferite imnuri naționale întonate de muzica din Brateiu înțărăm în centrul Vințului.

Aici s'au adunat și ceilalți din comunele mai apropiate, unde toată ziua am fost încunjuțați de miliție. Alegerea a decurs în cea mai deplină liniște. Jandarmii s'au purtat ca de obicei cam neomenos, iar după amezai erau aproape turbați, când puteau vedea picarea cea groasă a jidovului.

Dar Românii instruați au evitat ori ce scandal și și-au petrecut toată ziua la cântecele cele însuflețitoare ale muzicii din Brateiu. Era ceva înălțător, o însuflețire nespasă, o bucurie nedescrisă, căci se știa că învingerea este a noastră. Jucă bătrânul de 70 ani alături cu junele de 24 ani, într-o mână ținând steagul, iar în cealaltă îmbrățișând mijlocul fratelui să d'un sânge.

Cătră seară când s'a ridicat cordonul, au înțăr apoi Români din 7 sate, neveste și fete, copii și bătrâni și s'a încins apoi o horă, hora biruinței, hora fericii, hora victorioasă, hora românească. Preoți și învățători, advocați și economi, învârteau cu foc catrința cea scumpă românească. Piața Vințului este mare, dar de astdată apărea aproape prea mică.

Astfel am petrecut acea zi mare în istoria acestui cerc, până la 9¹/₂ ore seara cîn s'a declarat de ales candidatul nostru. Atunci ca dintr'o gură au izbucnit din mii de pepturi «Să trăiască deputatul nostru Dr. Iuliu Maniu». După ce dl deputat ales în cuvinte pătrunzătoare mulțimește alegătorilor, iar muzica întonează imnul național «Deșteaptă-te române», — ne-am despărțit unii de alții. Cei străini, cu inima plină de bucurie au dus această veste a învingerii noastre cei glorioase, iar cei români aici suntem mândri și făloși de biruința noastră, față de ei, Jidovii și Ungurii, cari au rămas plouați și jelesc și acum strașnica cădere. Mândri putem fi că suntem demni de această mândrie întreg cercul.

Dacă anul trecut am picat cu o minoritate de 100 voturi, de astdată am învins cu majoritate dublă.

Ca să scot la iveală persoanele, cari și-au făcut multe și mari merite la această alegere fiind multe, ar trebui să scriu pagini, dar pot zice că brav s'a purtat toți dela cel mai mic, până la cel mai mare, afară de vre-o 10—15 inși, cari nici de astdată nu s'a rușinat a se face coadă de topor. Între aceștia se numără și preoții gr. cat. din Sărăcsău și Seușa precum și învățătorul din Seușa.

Mai mult ne-a indignat însă purtarea aceluia Român, care să ține între fruntașii români din Vinț, care și-a dat parola și onoarea, care a fost ales în comitetul național din Vinț, care cu voturile românești a fost ales membru în congregație, care cu lacrimile în ochi esclama Românilor la alegerea de birău să nu-și vândă sângele și neamul, și pe care noi Românii crezându-l îndreptat față de trecut l-am ridicat iarăși birău. L-am ales, l-am făcut domn, ca la alegere să-l vedem stând cu pălăria în mână în modul cel mai servil înaintea fibirăului.

În dimineața alegerii se preumblă prin naintea

cancelariei, și eram mândri cu toții, că birăul din Vinț va fi primul care va da dovadă de energie și conștiință națională, însă nici nu se ridicase bine soarele și și-a ascuns fața. Când s'a început votarea birăul nicăiri. Stă de sigur după tufă, de frică ca nu cumva să-l ajungă vre-o rază de lumină de ale acelei zile. La timpul său ori ce plată își va avea răsplata. Altcum bine înfierăți trebuie să fie atari indivizi, măsuțați cu disprețul, până li-se va spăla rugina de pe inimă.

Brav și demn de cunoscut este notarul Hațegan din Oarda, care în fruntea alegătorilor, unul ca altul au votat cu candidatul național. Un bun exemplu de imitat și pentru ceilalți notari români din acest cerc, la cari mi-se pare că li-e cam frică să se numească Români.

Nu pot zice tocmai aceea «că împotriva neamului românesc lucrează cei-ce și de aici înainte vor mai alege notari, ori alți slujbași români, că Românul înțăr în slujba stăpânirii nu mai e Român» — fără zic, că bine trebuie să ne cunoaștem omul căruia îi încredințăm astfel de slujbă.

Inchei cu o convingere sigură, convingere care trebuie să o aibă tot Românul, că picior străin nu va mai pași mai mult în cercul Vințului.

«Să trăiască deputatul nostru Dr. Iuliu Maniu!»

«Adevărul».

Alegerea dela Moravița. Cu multă durere trebuie să recunosc, că la alegerea din Moravița alegătorii din labuca, consătenii mei, s'au purtat mai rău, dându-și voturile lor, aproape 3 părți pentru baronul Stojanovits, pe când pentru dl V. Spătariu candidatul național, numai a treia parte cu preotul și învățătorul în frunte au votat. Din 33 alegători sârbi numai Mita și Vichentie Visaczky au fost cu noi, ceilalți într'o turmă răfăcătă cu Românii. Și când ne întrebăm care e cauza, trebuie să răspundem, că papricașul și beuturile, dar mai vartos apucăturile notarului, care în conșlegere cu «tistoșii» săi, zi și noapte a momit dar mai ales a înfricat cu tot felul de mijloace pe alegători, cari și așa sunt slabi de suflet. Îți plânge inima de durere, și-se umple sufletul de scârbă, când vedeai oamenii frunțași, cu stare și avere, umblând ca scoși din fire pentru câteva vorbe dulci ale notarășului și pentru afurisita de beatură, ca să-și stâmpere sufletul nesățios. Oameni cari în viața lor nu-și cumpărau pe banii proprii beuturi, la bere de pomană abia se puteau sătură.

Frunțașii Ghiță Barbu, Toma Bojin, Lazăr Marilă și Ignat Iacob (acesta s'a îmbătat lulea) nu mai încăpeau unul de altul la beatură; ba ce e mai mult, unii s'au și încăerat ca să le fie mai cu saț.

Mai scârbos lucru a fost, când notarul împreună cu «tistoșii» au plecat pe la beutori, ca să-și scrie ca pe vite în protocol, ca nu cumva să piară un osândit dintre ei.

Căruții de cinstă priveau întristați la ceice-și vând sufletul pentru beatură, fără a avea în vedere ce rău mare aduc pe capul națiunii și ce armă puternică pun în mână străinilor contra noastră, cari și așa numai de batjocură ne-au ținut.

Cel mai frunțaș corteș pentru baron Stojanovits a fost Petru Savu, fost primar, actual cassar comunal și membru în comitet, care pe lângă toată vârsta înaintată s'a făcut coadă de topor, lucrând și colindând zi și noapte pe la alegători, ca un leu neobosit, după pradă. Avem însă nădejdea, că precum a picat la chinegie, așa va pați-o și cu slujbulița de acum, când i-se urăsc domnilor de el.

Epitropii nostri Sima Novac și Nicolae Balan, încă s'au purtat rău de tot, cari în loc să păzească biserica și școala, votând ei înșiși ba îndemnând și pe alții să voteze cu candidatul nostru național, care ca Român ar fi avut datorința să apere cele mai sfinte așezăminte ale noastre, s'au vândut contrarului, care numai binele nostru nu-l dorește.

Am putea scrie multe de toate despre nemerniciile săvârșite de alegătorii comunei noastre, ne mărginim însă a-le spune ca să se rușineze de fapta săvârșită, întorcându-se de nou la sânul dulce al națiunii române, lăsând în plata domnului străinii să-și caute de trebile lor înșiși, fără a fi noi mijloacele lor, chiar în contra noastră.

Un alegător.

Cătră alegătorii români din cercul de alegere Cărășeu (comitatul Sătmar).

Iubiți Frați!

Dragi Români!

Când din hotărîrea și încredințarea comitetului partidului nostru național român, precum și din încrederea și decisiul vostru unanim am primit candidarea la deputația valorosului vostru cerc, am primit-o cu nădejdea pusă în Dumnezeu și în bărbăția voastră, că steagul falnic al luptelor pentru drepturile poporului român îl vom vedea dus la biruință.

Lupta s'a dat în ziua de 3 Maiu, zi de mare însemnătate pentru cercul Cărășeu, că deși contrarii nostri a eșit cu candidatul lor cu un plus de 210 voturi, tot a noastră a rămas gloria, căci căderea aceasta glorioasă a noastră a făcut să se cutremure până în fundul inimii neînșăcării și fudulii nostri contrari.

Și când zic, că glorioasă a fost căderea noastră, nu zic niște vorbe goale aruncate în vânt, ci constat un fapt de mare însemnătate, și cu multă chizășueală pentru viitor că Românii din cercul de alegere al Cărășeului sunt Români conștii de drepturile și datorințele lor cetățenești și românești.

Ce înălțător, să vezi — după o amorțeală, corupție și infecție de zeci de ani de constituționalism maghiar — sub steagul partidului național român sate întregi sub conducerea vrednicilor și luminătorilor lor bravi preoți și dascăli. Ce minunat! Ce impunător! N'a fost nici un preot din clerul marelui vostru cerc, nici unul barem, să stee sub stindardul contrarului, n'a fost nici dascălimea, afară de unul singur, care s'a făcut topor la săcure, care s'a făcut Juda, vânzătorul neamului său. Nu spurc hărtia să-i scriu aici numele infam, fie dat disprețului în care s'a aruncat însuși pe sine și cu care-l tractează — între ei — chiar vrăjmașii în a căror slujbă infamă și josnică s'a dat.

Inchinăciunea sinceră și binemeritată se cuvine vouă frați preoți la culmea chemării și datorinții voastre de părinți ai poporului român, închinăciunea vouă dascăli ai poporului deșteptat și luminat. Fericit poporul, care are așa părinți și luminători, fericit clerul și dascălimea care poate sta în fruntea unui atare popor brav, luminat și desinteresat; mărire și laudă patriei și diecesei care are atare fii; bucurie archipăstorului care păstorește o așa bună, înțeleaptă și românească turmă.

Ce sărbătoresc și impunător! Comune întregi, fără să lipsească unul singur barem dintre alegători — s'a pus sub steagul mândru al partidului național român și s'a pus cu însuflețire, cu jertfă aducându-și cele de lipsă de acasă și plecând cu antistia lor comunală în frunte fără să bage în seama chemările, ademenirile și volnicțiile săgăbirașilor și ale slujbașilor mai mărunți ai sistemului vechiu și corupt.

Care sat să-l pomenesc dintre cele multe? Lipoul, Pemii, Văjmortu, Aciua, Tămaia, Borleşii, Tătareștii, Ardusatu, Dorolju, Mădărasu, Culciu, Amațu, Giungii sau Rușii? Care dintre cele frumoase și harnice comune de pe valea Someșului sau a șesului mănos de sub codru?

Și totuși cu numărul a eșit ei mai mulți la votizare, ei, contrarii nostri.

Da, căci s'au aruncat ca niște lupi răpitori în turmele rămase fără păstori în ziua cea mai critică. Căci a căzut falnicul stegar al cauzelor naționale din frunțașă comună Tătarăscă, a murit năpraznic în 30 April Josif Gramma bravul și bunul preot, și făcându-i-se înmormântarea în 2 Maiu, în preziua alegerii, colegii buni ai lui s'au adunat să-i dee cinstă cea mai de pe urmă, ce împrejurare folosindu-o administrația răutăcioasă și un nemernic sluguță de român al ei, s'au aruncat pe satele lipsite pe o zi de preoți și a răpiti cu minciuni, cu amenințări, sălă și bani pe nu puțini dintre bunii și iubiții nostri frați alegători. Ba vânarea și sălă aceasta făcutu-o-au și în ziua și locul alegerii sub vederea și scutul puterii armelor.

Și totuși a steagului partidului nostru național e gloria! Da! Căci românește, adecă bărbătește v'ați luptat pentru cinstă steagului național între sumedenia de comune puternice maghiare și nemțești și între ademenirile și presiile administrației răutăcioase și a puterii și influenței moșilor nemărginite ale conșilor oligarhi de Károlyi. Și de

stătea și Codrul întreg la înălțimea dorinței sale, nici porțile iadului nu ne-ar fi biruit.

Hei Codrule, Codrule! Pentru ce nu împrăștii norii negri ce-ți acopere creștetul să vezi cine ești și ce putere este în tine? Pentru ce nu-i lapezi pe paraziții cari nevrednici trăesc, ba să îngrașe din sucii tău de viață? Răsări-va și la voi odată soarele conștiinței!

Mărită și cinstită ne-a fost lupta ce a pus în uimire chiar și pe contrari: Onoare deci vouă!

Onoare și cinste mai ales muerilor române, cari cu atâta zel și activitate au lucrat în toate comunele, în tot cercul, doamne și țărance, pentru izbânda steagului național. Onoare lor.

Și ajunși la vetrele voastre pacinice vă salut cu recunoștință și mulțumită pentru zelul și alipirea însuflețită cu care ați urmat steagul partidului nostru național român, care steag ajunge-va în viitor, totdeauna de câteori va cere patria și poporul la locul său, la biruință, căci în harnice și vâjnoase brațe, în brațele voastre s'a pus, brațe cinstitute, curate și românești.

Mulțumindu-vă încă odată din inimă pentru iubirea și alipirea ce mi-ați dăruit, rămân salutându-vă cu frație și strig: Sus să avem inimele! Trăiască patria! Trăiască poporul român.

Joi la 7 Maiu 1906.

Constantin Lucaciu,
preot. rom.

NOUTĂȚI.

ARAD, 18 Mai 1906.

— **Știre personală.** P. S. Sa episcopul diecezan Ioan I. Papp s'a reîntors dela serbările din Sibiiu, Miercuri după prânz cu trenul accelerat.

— **Conzistor plenar.** Joi s'a ținut sub presidenția P. S. Sale episcopului I. I. Papp ședința plenară a conzistorului Aradan. Au fost de față dnii archimandrit Aug. Hamsea, protosincelul R. R. Ciorogariu, referentul G. Popovici, protopopii, Dr. I. Trăilescu, Cornel Lazar (nou), M. Lucuța (nou), preoții, Tr. Vașan, D. Muscan, Tr. Magier, Crăciunescu, C. Ursuț (nou), F. Manuilă (nou), T. Oprean (nou), apoi Dr. Oncu, Em. Ungureanu, Sava Raicu, P. Roșariu (nou), Russu Șirianu, G. Serb, Dr. A. Cosina, G. Purcariu, V. Goldiș, Dr. G. Căhăndu (nou), Iosif Moldovan (nou) și Aurel Călniceanu (nou).

Cu acest prilej noii membri au depus jurământ, iar V. Goldiș aflându-se în grad de rudenie cu unul din noii asesori, a demisionat. S'au rezolvat chestiile puse la ordinea zilei. P. S. Sa a reținut apoi la masă pe membri conzistorului.

— **Revistă politică.** Dl N. Iorga prof. universitar în București, va scoate cu începerea de 10 Maiu vechiu o revistă politică, ce va fi închinată numai intereselor neamului și cu totul străină de personalitățile sau grupările politice. Ea are să apară de două ori pe săptămână, Joia și Dumineca în caiete de o coală.

Revista se va ocupa cu chestiunea națională, țărănească, economică, școlară și culturală.

Revista va avea corespondenți din toate părțile locuite de Români, și vor fi grupați în jurul ei cei mai de valoare scriitori și luptători naționali. Directorul revistei va fi dl N. Iorga. Viitorul ei e asigurat. Un marinos domn a dăruit 5000 lei spre acest scop.

Ea va costa pe un an 15 lei în țară iar în străinătate 17 lei.

Stăruim să străbată această revistă în cercuri cât mai largi și la noi, căci are să

fie propovăduitoarea unui curent sănătos asemenea celui dela «Sămănătorul».

Abonamentele se pot face de pe acum la redacția «Sămănătorului».

— **Asentările.** Iekifalussy ministrul de onoare a trimis comitatului Arad o îndrumare în care aduce la cunoștință să se facă un plan după care asentările să se țină în cutare-va din zilele dela 11 Iunie până la 14 Iulie. Planul să fie în așa mod, ca să se ia în socotința sărbătorile diferitelor confesiuni, când n'au să facă asentări. Tot odată să se pună termenul în cât să poate înainte de începerea secerișului.

— **O rectificare.** Seduși prin informatori inezacți în Nr. 81 al acest ziar am publicat o corespondență despre alegerea dela M. Radna, în care în chip inzulător a fost amintit numele dlui Vasilie Tomuța, notar în Vărădia, ca unul, care cu mijloace neiertate ar fi presionat pe alegători în contra candidatului național Vasilie Goldiș. Primit acum din izvorul cel mai competent informațiunea, că cele susținute față de dl notar Tomuța nu corăspund adevărului, căci tocmai din contră purtarea dlui Tomuța față de alegerea din Radna este neescepționabilă. Rectificăm deci în acest chip cele publicate despre dânsul și regretăm, că în absența redactorului nostru responsabil s'au tipărit în ziarul nostru cuvinte vătămătoare pentru dl Tomuța.

— **Hymen.** Catinca Popescu, Pavel Secheșan fidanțați. Felicitări!

— **Convocare.** Reun. învățătorilor din desp. p. p. al Hâlmagiului, și va ținea proxima ședință în comuna Iosășel la 17/30 Maiu 1906 la care sunt invitați toți membrii și binevoitorii învățământului.

— **Nefericire.** Pentru cine e rob cu totul de patima beției, un medicament neîntrecut, ce poate să-l împiedice și desvețe dela aceasta patimă distrugătoare și omoritoare de viață prețuește foarte mult. Atragem atențiunea asupra inseratului farmacistului Frankl Antal din Seghedin, ce-l publicăm sub titlul «Am fost bețiv.»

Corecții pe hârtie calitate foarte fină 100 bucăți cu 1 cor. 1000 b. 9 cor. se poate căpăta în Librăria lui Ingusz J. și fiul Arad.

— **Deschidere de baie.** În 20 a lunei curente se va deschide cu mare pompă scaldă cu bun renume «Rigos» aproape de Arad, situată în un loc frumos. Cu aceasta ocaziune se va face sfințirea celor 16 chilii de nou edificate, a vilei «Teréz» provăzută cu terasă.

După prânz începând dela orele trei a concertă și muzică din Timișoara, iar sara va fi joc.

— **Gară.** Gară Oranburg. Lărate la gară se pot căpăta sau la Boglerigo sau la farmacistului «Na Cele Ană» Timișoara. Gară nr. 44 telefon 322. Atragem atențiunea cului asupra aceste băi pompoase.

— **Călăuza învățătorului de I. Crișan,** învățător în Socodor, este titlul unei cărți de bun folos pentru învățatorime, apărute acum în editura tipografiei noastre.

Autorul tratează teoretic și practic, dând modele, materialul de învățământ pentru școala elementară. Cartea e bine scrisă, bine împărțită și poate servi, în adevăr, drept călăuză pentru învățătorii nostri cărora li-o recomandăm cu toată căldura.

Se poate comandă dela institutul editor «Tipografia Tribuna», Arad.

— **Magazin de stofă de fabrică,** Lechner și Fleischer, Pécs. În magazinul exclusiv de stofă de fabrică se află de vânzare 3 metri stofă de lână pentru întreaga îmbrăcăminte bărbătească, dela 3-30—4-40—5-60 floreni în sus până la cea mai fină.

Pentru provincie trimitem bucurosi probe. Lechner și Fleischer, Arad, Szabadság-tér 17 Telefon 475.

Atragem atențiunea onoratului public cetitor asupra inseratului fabricantului de sticle, Singer Armin și a lui Braun János din Seghedin, publicată în numărul nostru de azi.

— **Fluidul Universal.** Cel mai nou esenț pentru alinarea durerilor și frecarea corpului e

Fluidul Universal, (esenț din flori mirositoare). Se folosește la junghiuri, reumatism, la dureri de oase, de dinți și de cap, acest esenț e recomandat de toți medicii, reînnoește și întărește atât mușchii, cât și nervile obosite.

Prețul unei sticle de un deci e 1 cor. 50 fileri, dacă procurăm 3 sticle speșele de postă nu se socotesc. 1 sticlă mică de probă costă 40 fil., 6 sticle mici constau 3 cor., iar 12 sticle constau 5 cor. Speșele de postă nu se socotesc.

Sticle de cele mici, de probă, pe lângă trimiterea unei mărci de 20 fil. fără speșele, la învoire trimite unicul pregător de «Fluid Universal», Apotheca lui Coloman Skribanek, la crucea roșie. În strada Holló și în colțul străzii Hunyadi.

Magazin principal în Budapesta la farmacistul Török József în Király uteza 12 și Calea Andrássy nr. 26, precum și în mai multe farmacii.

Redactor responsabil: Sever Bocu.

Editor proprietar: George Nichin.

Am fost bețiv

În totdeauna pânăce n'am folosit medicamentul contra bețurii alui Frankl. Azi mă întorc cu scărba de la ori ce bețură spirțuoasă. K. M. casa p. Acest medicament n'are nici gust, nici miros. Se poate pune în ori și ce bețură spirțuoasă. Sănătații nu-i stricăcios. Un flacon întreg 5 coroane. Acest medicament nu se poate procura și nu se poate căpăta nicăiri, decât în farmecia lui

FRANKL ANTAL

(Szeged, Felsőváros nr. 20)

Un candidat de avocat

cu praxă află aplicare momentana la adv. Dr. Cornel Iancu, Arad.

Prima societate de credit funciar român din București.

ANUNȚ.

Se aduce la cunoștința domnilor detentori de scrisuri funciare rurale 4% și 5%, că plata couponului de 1 Iulie 1906 și a scrisurilor funciare eșite la sorti la tragerea dela 1528 Aprilie a. c. se va face cu începere de Marți 215 Mai 1906.

Direcțiunea.

Avis!

Avem onoare a cunoștința onoratul public, precum și pre stimații noștri clienți, că din cauza ridicării chiriei prea mare de prăvălie, suntem siliți a ne strămuta prăvălia noastră de acum

**din Andrásy-tér nr. 22
în Szabadság-tér nr. 14**
„LA CIZMA ROȘIE“
(lângă fostul PORTER).

Având în vedere și mai departe a servi onoratului public cu marfă bună și prețuri moderate, rog totodată a lua la cunoștință strămutarea prăvăliei și a ne da și mai departe sprijinul D-Voastre.

Cu stimă:

Iustin Olariu
conducătorul Societății Călțunarilor
Aradi Czipészek Termelő Szövetkezete.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestimente, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichig, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, zestre pentru fete, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă de la 50—500 cor. se plătesc la moment în ziua morții întemplate;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobile, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reovisite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucurus, ovės, viă (vinea), plante industriale: oănepă, in, hîmel, nutrețari, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și ceruale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSSYLVANIA“ în Arad
Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

Asigurați contra grindinei: cucurazul, grâul, secăra, ovězul și toată economia!

Asigurați: viața, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce aveți de preț!

Expositură în Toracul-mic.

Filială în Buziaș.

„TIMIȘIANA“

institut de credit și economii
societate pe acții în Timișoara.

Anul întemeierii 1885. : : : Depuneri : : Cor. 2.000.000.
Capital de fond Cor. 560.000. Fond de rezervă Cor. 150.000.

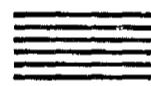
Primește depuneri spre fructificare și dă deponenților 4½ 0/0, după depuneri peste 20000 cor. cu abzicere de 90 zile 5 0/0 interese netto. Darea de venit după capitalele depuse o plătește institutul separat.

Depuneri până la 5000 cor. se pot ridica și se plătesc fără abzicere. Depuneri și ridicări se pot face pe cale postală. și se expediază franco.

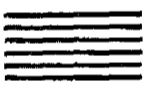
Escomptează cambii cu 6 0/0—8 0/0 interese.

Tot asemenea, acordă credite hipotecare precum și amortizaționale în modul cel mai culant.

Direcțiunea institutului.

Anunț!

Am onoare a aduce la cunoștință că am deschis în Arad. — strada lemnului (Fa-utca) — No. 1. o fabrică de mașini agronomice

sub firma înregistrată la tribunalul comercial

VULCU J. MAXIM

Dispunând de mijloace îndestulătoare și sprijinit pe experiențele mele extinse făcute în

o o Austro-ungaria, Germania și America o o
mă aflu în plăcuta poziție a produce și servi pe onoratul public
o o o cu tot felul de mașini agronomice o o o
din material de prima clasă și pe lângă prețurile cele mai avantajoase. o—o—o

În special fabric, diverse mașini de sămănat, secerat, sfărâtoare de cucurus, mașini de săpat, de tăiat nutreț la vite, ciururi, pluguri (Seitană), prese de vin, pompe precum și alte articole de pivnițarie și instalațiuni de mori, joagăre și figlării mici și mari, după cele mai moderne și mai practice sisteme recunoscute în branșele mașinăriilor sus numite.

Procur, mijlocind prețurile cele mai avantajoase, mașini de abor și treerătoare, motoare de benzină, petrolen, spirit sau gaz, garantând totdeauna, atât de construcțiunea mașinilor cât și de materialul cel mai bun.

Efectuez totdeauna lucruri de lăcătușerie și tot felul de reparături de mașini,

cu prețuri foarte moderate, pe lângă serviciu cinsit și prompt. o—o—o—o—o—o

Invățături.

(g) Alegerile acum săvârșite ni-au dat privilegiu la multe învățături. Scoatem de data asta la suprafață mai ales una.

De când am început discuția pentru părăsirea pasivității și pentru intrarea Românilor în activitatea parlamentară, totdeauna am accentuat, că nu avem mari nădejdi dela activitatea deputaților noștri în parlamentul țării. Nu pentru aceea am propagat idea activității, fiindcă doară dela această activitate am fi așteptat vre-o îmbunătățire momentană a situațiunii politice dureroase, în care se află poporul românesc de sub coroana Sftului Ștefan.

Nouă cel puțin, activitatea parlamentară nu ne-a trebuit pentru parlament, ci *pentru popor*. Activitatea parlamentară, *deocamdată*, nu-și va aduce roadele sale *în parlament*, ci *în sânul poporului* însuși.

Pasivitatea ne-a deslipit de popor. Ori cine ce-ar zice, mai presus de ori ce îndoielă este faptul, că pătura cultă românească peste tot, îndeosebi inteligenții politicieni români s'au despărțit aproape pretutindeni și aproape cu desăvârșire de popor. Poporul a pierdut înțelesul pentru o politică special românească și s'a dat fără nici un scrupul în serviciul diferitelor partide maghiare din țară, mai ales în serviciul partidului liberal, apoi în cel kossuthist.

Se putea zice cu drept cuvânt, că poporul românesc din Ungaria și Ardeal nu face politica și nu aprobă politica, pe care o vestește și o face inteligența română, politicienii români.

Guvernele, cari s'au succedat dela 1867 încoaci aduceau legi după legi tot mai asupritoare pentru poporul românesc. Toate legile, cari au fost aduse în contra noastră, au fost spriginite și laudate din partea *tuturor partidelor* din dieta țării și *cu toate acestea* masele mari ale alegătorilor români alegeau înșiși pe deputații, cari votau legile asupritoare pentru noi. Episcopii noștri mergeau, ce e drept, din când în când în deputație pe la domnii ministri, dar' credincioșii Sfinților Părinți votau pe candidații ministrilor, la cari ne plângeam.

Noi vestim nemulțumirea poporului, dar poporul votă cu aceia, cari pricinuiau nemulțumirea aceluiaș popor. Era într'adevăr afară din cale comic lucrul acesta. Dar' noi nu voiam să n'țelegem imposibilitatea acestei situațiuni.

Rușinea asta am voit să o spălăm prin intrarea noastră în activitatea parlamentară. Am voit să arătăm, că poporul românesc din Ungaria și Ardeal *de fapt* este nemulțumit cu situațiunea actuală politică a țării, că pretinde ușurarea sorții sale și drepturi politice egale cu celelalte națiuni ale țării, pretinde să fie conziderat ca factor alcătuitor de stat cu naționalitatea sa neștirbită.

Dorința cetățenilor nu se poate lua în conziderare, decât numai atunci, dacă această dorință se *manifestă*. Am încercat manifestarea aceasta prin pasivitate. Ea însă nu a succes, ci tocmai dimpotrivă în loc să producă *unitatea* în manifestare ne-a spart și a distrus orice posibilitate a unei manifestări unitare.

Deci cel mai de aproape [scop al activității noastre parlamentare este să aducem poporul nostru întreg la aceea înțelegere a situațiunii noastre publice, care să aibă

drept urmare faptul, ca *toate* voturile românești să se dea pentru politica noastră românească.

În scurtul interval de doi ani de zile am ajuns pe acest teren la frumoase rezultate. Dovadă despre aceea, că poporul este accesibil pentru înțelegerea politicii noastre. Rezultatele sunt frumoase, dar departe de a fi mulțumitoare.

O clasică învățătură zace în faptul, că lupta noastră electorală tocmai acolo a avut succesele cele mai frumoase, unde de decenii se desvoaltă din partea frunțașilor muncă conștie și stăruitoare pentru luminarea politică a poporului românesc: în comitatele Arad și Caraș-Severin.

Dacă însă și aici este încă mult de lucrat apoi cea mai arzătoare lipsă de muncă politică românească este în celelalte părți, cu deosebire în comitatele Bihor, Făgăraș, Sătmăr, Sălăgiu, Timiș și Torontal.

Deputații noștri așadară să nu vadă *primul obligament* al lor în lupta din parlament, ci în organizarea și luminarea politică a poporului. În scopul acesta toate mijloacele să le pună în aplicare: adunări populare cât mai dese, lățirea ziarelor, broșuri, conferențe, asocieri de tot soiul. Focul sacru neîncetat să primească aliment bogat.

Domnii din Orade, cei din Făgăraș, din Timiș și celelalte părți să ia pildă dela frații din Arad și Lugoj.

Oricum se va face legea electorală, scopul final să fie, ca toate voturile românești ori unde ar fi ele, oricum ar fi împărțite până la unul să se dea pentru politica românească. Este măreț acest scop și greu de ajuns. Vrednic este însă de munca cea mai stăruitoare a tuturor cărturarilor români, cari au inimă pentru poporul lor.

Ori nu este oare rușine, că și acum tot se mai află mulțime de cărturari, cari cu votul lor au spriginit curente politice dușmane poporului lor?

Cea mai de căpetenie învățătură, ce o scoatem din lupta electorală din urmă, este simțul sfintei datorii de a lumina poporul nostru în cele politice și a aduce pe toți în tabăra singur mântuitoare a politicii românești.

Kossuth în București. Ziarele bucureștene anunță că la comisariatul expoziției naționale române a sosit o adresă dela ministrul de comunicație Kossuth Ferencz, prin care el anunță că va asista la deschiderea expoziției românești.

Știrea aceasta desigur va face mare senzație.

Din parte-ne vom fi veseli dacă ministrul Kossuth, cu suită cât mai mare, va vizita expoziția din București. Să cunoască frunțașii maghiari nu numai din ziare, ci din văzute, frumosul regat al fraților noștri!

Omagii Carmen Sylvei. «L'Indépendance Roumaine» anunță, că mai mulți membrii ai înaltei societăți vieneze au decis ca drept semn al omagiilor lor pentru Carmen

Un ziar kossuthist văzând că pentru Barabás strugurii-s acri, emite ideea a se propune în Dietă ca viceprezidenții să nu primească onorar, atunci de sigur nici constituționalii nici poporalii n'ar mai face

chestie de cabinet din cele două viceprezidenții?

Da! Dar atunci ce i-ar folosi lui Barabás s'ajungă viceprezident?

Tot ziarele kossuthiste scriu că guvernul, recunoscând meritele ce le are Barabás, care a inițiat pacea între partide și Coroană, caută mijlocul cum să distingă pe Barabás fără a-i atinge — modestia.

Nu cumva se gândește Wekerle și Andrássy să-l împace pe Barabás cu vre-o decorație?

Atunci mai bine un directorat la vre-o bancă oare-care... Altfel, cu decorația într'adevăr o să-i atingă — modestia!

Strugurii acri! După-ce dela alegeri încoaci presa kossuthistă a vestit într'una că Barabás va fi și *trebuie* să fie v.-president al Dietei (leafa 16.000 coroane!) acum Barabás vine și zice că nu vrea să ajungă în acel scaun. Spune însă că de ce: fiind că president tot Justh va fi iar vice-presidenții — două — *le reclamă* constituționalii și poporalii, căror dacă nu li s'ar da aceste locuri, s'ar sparge coaliția!

Sylva, care ca regină și scriitoare își sârbează jubileul de 40 ani, să-i prezinte o casetă artistică ciselată și de mare preț, conținând autografele celor mai de seamă bărbați literați din Austria. Același comitet al înaltei societăți va oferi o medalie comemorativă de aur și M. Sale regelui Carol I. Pe aversul acestei medalii va fi gravat regele Carol înconjurat de un grup de țărani români, iar pe revers va fi gravată coroana României și inscripția: «Fortifer, fideliter, feliciter»... O delegație condusă de d-nul Lindheim, consulul României la Viena, va duce aceste cadouri la București.

Din comitate.

Caransebeș, 9 Maiu 1906.

Congregațiunea comitatului Caraș-Severin a respins la 7 l. c. hotărîrea com. de avere a grănițerilor Severinieni să se honoreze cu 3000 coroane anual fișpanul comitatului, care ca comisar guvernial ia parte odată sau de douăori în an la adunările generale a comunității numite.

Prin acest pas al congregației s'a tras un spin dureros din sufletul amăriților grănițeri și este acuma nădejdea că președintele com. de avere care de atâtea ori a trimbițat în vileag că va obosi numai pentru binele foștilor grănițeri, de acuma încolo va gândi și lucră pro prima pentru săraca tinerimea noastră dornică de învățătură și pentru ajutorarea școalelor noastre atât de înapoiate și lipsite...

Interesant a fost, că în congregație în cauza honorarului de 3000 coroane cel mai aprig dușman a fost dl Jakabffy, fostul deputat a Caransebeșenilor în Dietă...

Instalarea de Marți.

(*) Trebuie să recunoaștem că Ungurii se știu bucura.

Dovadă instalarea de ieri. Kossuth bătrânul d'ar fi înviat nu s'ar fi primit mai cu frenesie de cum au primit pe noul fișpan Károlyi, despre care se știe doară atâtea, că este un așa de convins 48-ist, în cât nu s'a genat să însoțească în turneul electoral pe măscăriciul Gabányi.

Incolo nobilul conte are multe mii de holde, pământ clasa întâiu. Deci sunt speranțe ca banchetele naționale să se repete mai des de cât sub regimul fișpanilor calici de până acum, ceea-ce și este de dorit, deoarece-ce trebuie dat «nației» prilej de a-și exprima bucuria și îndeosebi ceea-ce cugetă despre afacerile publice...

«Borban van az igazság!»...

Lucrul naibii de altfel: noul fișpan nu numai la banchet, dar dimineața, la instalare pe inimă goală, cum zice Românul (de nu cumva totuși se va fi ținut nainte de plecare — puțină «gustare» în castelul dela Macea) s'a scăpat să-și arate *gândul adevărat* față de naționalități...

Ci-că va fi păzitorul dreptății... *Aspirațiunile nelegale* și agitațiile însă le va înăbuși!

Cuvintele acestea ne sună nouă, Românilor.

Se știe anume că dl conte, deși era deja numit fișpan, n'a pregetat să corteșească pentru candidații kossuthisti Gabányi mäsăriciul, Väsărhelyi mutulică și Lázár Zoárd — puritanul. În drumul său de corteșire pretutindeni și-a manifestat năcazul că Românii îndrăznesc să candideze și ei. Îndeosebi s'a arătat indignat pentru candidatura națională dela Chișineu, unde o parte dintre alegători, aproape jumătate, sunt Unguri. Asemenea îndrăzneală nu e de admis!...

Asta-i *aspirație nelegală!*...

A ținut deci d-sa să spună și în casa comitatului că pe viitor în comitatul nostru nu se va mai putea repeta asemenea lucru... Ne înăbușe!

Nu mai cât tinerul fișpan doar acum a intrat întâia oară în sala comitatului și nici acum n'a dat acolo față cu Românii, căci aceștia nu-s de pănura prietenului său Lázár Zoárd care prin sgomot crede să se impună. Nu, ci găsi-i va pe Români încheați când va fi vorba să-i înăbușe, și se va convinge iute Măria Sa cât e de »kemény a dió«...

Între aplausele celor cari au aclamat și pe Fábrián, și pe Urbán și pe Väsărhelyi, dl conte a putut să amenințe pe Români, căci nu erau de față.

Serbările s'au isprăvit însă eri. Și vorba Românului: «Se duc cuscri și rămâne mireasa»... Vom avea prilej să-l cântărim pe noul fișpan și să-i dovedim că singura insignie a tulipanului nu este încă destul nici pentru a-i turti pe Români nici pentru a cârmui un comitat. Ci pentru acest scop trebuie minte și experiență... Poate că dsa își va scoate mintea cea din urmă, d'aci încolo; experiență s'a vădit însă chiar la instalare că n'are, căci nici programul său nu conține nimic nou, nici orator nu s'a dovedit, ci a îngăimat și el, iac'ășa, vorbe late cu ridicata, pentru a ne întări în convingerea, că sub era kossuthistă, mai mult de cât sub regimul trecute, e destul să fii conte cu holde mulde, pentruca să mai dee și alt noroc peste tine.

Vorba e că și norocul trebuie să-l ști stăpâni. Altfel ajungi de risul lumii... Dl conte să abandoneze deci frazele umflate și la ședințele congregaționale să vină cu alte gânduri... Altfel se blamează. Iar din încurcatură nu-l vor scoate nici oratoria (?) lui Väsărhelyi Dezső nici rabulistica lui Lázár Zoárd... Cu tipuri de acestea Românii isprăvesc în glumă.

Wekerle despre naționalități.

Duminică primul ministru Wekerle a fost între alegătorii săi din Timișoara, unde a ținut un mare discurs, care se poate considera drept program de muncă a guvernului.

Se înțelege a vorbit și despre chestia naționalităților. Cu multă rezervă însă, așa că nu se prea poate deduce din cele spuse cam ce are să facă pentru ori contra naționalităților.

Iată ce a spus despre naționalități:

Programul nostru politic cuprinde restituirea ordinii legale în toate resorturile, înaintarea economică și culturală a «națiunii», nutrirea și garantarea pentru viitor a acordului dintre rege și «națiune». Toate partidele au acest scop și pentru mine e irrelevant raportul numeric al acestora și nici n'am căutat să influențez nici un mijloc asupra lui. (De exemplu față de partidul național al naționalităților. De sigur n'avem să ne plângem de nimic. N. R.)

Vom munci pentru a creă o nouă Ungarie în care fie care să aibă dreptul de a hotări despre soarta sa prin votul universal. Aceia, cari ne împiedecă la săvârșirea acestei reforme, vor fi zdrobiți de ruinele ce vor urma din destrămarea totală a ordinii publice, cauzate de ei. Între aceștia sunt și aceia, cari ne acuză de lăpădarea principiilor (liberalii. N. R.), precum și cei ce nu știu așteptă cu împlinirea momentană a principiilor lor politice. (Unii dintre independenți. N. R.)

Cheia sanării divergențelor politice e a se căuta în micșorarea acestora, iar nu în creșterea lor.

Trebuie să muncim împreună nu numai oamenii politici, ci și toate straturile societății, fără osebite de lege și naționalitate. Trebuie să scot în relief *aci, că ne ținem de indispensabilă datorință intrarea naționalităților în activitatea noastră. Dar nu cu prețul concesiilor, căci politica adevărată trebuie făcută nu pe baza concesiilor, ci pe baza înțelegerii.* Vom susține neatacate cadrele politice maghiare: *recunoașterea necondiționată a ideii de stat maghiar, caracterul național și hegemonia politică a rasei maghiare. În aceste cazuri nu vom împiedeca dezvoltarea individuală și vom trata egal pe toți nu numai din punct de vedere politic ci și umanitar.*

Vom recunoaște *tratatele comerciale* încheiate de ministerul trecut, vom vindeca cauzele emigrării populației prin spriginirea și lățirea industriei, prin valorizarea înaltă a muncii populului, vom face *reforma dărilor*, vom căuta ramuri nouă de export și industrie și ridicarea creditului țării în străinătate, vom căuta să câștigăm nouă piețe de desfacere a produselor noastre.

Campaniile unei părți a presei noastre a cauzat răciră raportului nostru cu populația unui stat cu cari avem legături strânse economice și politice (Austria). O mică fracțiune a presei a cercat și stricarea raportului nostru cu Germania, din fericire fără rezultat.

Termină cu promisiunea, că va sprigini orașele, între cari mare viitor are și Timișoara.

Colecția Gomșa.

Sub acest titlu organul cel mai valoros al Sașilor «Siebenbürgisch Deutsches Tageblatt» din Sibiu scrie următoarele despre expoziția d-lui profesor Dem. Comșa, care să bucură de o frecvență mare atât din partea străinilor cât și a Românilor, cari petrec în Sibiu, cu ocazia sărbătorilor sfințirii Catedralei.

Ceva mai bine de un an profesorul dela seminarul preoțesc din loc Demetriu Comșa a dat în vileag un eminent op asupra țesăturilor românești. De prezent profesorul Comșa expune foarte bogată d-sale colecție de obiecte ale industriei de casă românești (circa 2000 numerii) în pavilionul de patinaj, prin ceea ce dovedește, că este un colecțor născut! Obiectele expuse nu aparțin unei industrii de casă, care lucrează pe sama

fabricilor, ci mai vârtos acelei vechi industrii naționale, care formează o ocupație laterală a poporului agricultor român, și care se îndeletnicește cu acest soi de muncă pentru popriile trebuințe, iar nu pentru comerț.

În țările ce zac departe de centrele comerțului mare și ale comunicației se menține tot ce este original. Străvechile moravuri și obiceiuri, felul de locuit, felul de a se îmbrăca, de a-și petrece, de a cultiva pământul ș. m. d.

Acum lipsește prilejul de a schimba sau de a părăsi ocupațiile moștenite. Colecția Comșa, dovedește întocmai, că Românii Ungariei de miază-zi și din Transilvania încă n'au pierdut mult din băștinașia lor atât de remarcabilă.

Femeile lor încă tot mai țes la simplul răsboi străvechiu după modele moștenite și produc lucrări, cari au tot dreptul să fie numărate la industria de artă. Special trebuie să notăm aci țesăturile pline de mătase (nr.ii 46|50 nr. 48) cari găsim aplicare la manufacturarea păstorilor ce le poartă pe cap femeile din comitatul Timiș, cunoscute subnumirea de «tulbent». Dinire țesăturile și broderiile bogate în colorii divergează sculpturile în lemn cele mai multe necolorate, însă nu mai puțin artistic executate. Aceste velinețe — și furci sunt lucrate mai ales de ciobani, cari cu briceagul numai execută creștăturile adeseori foarte artistice.

Colecția sculpturilor de lemn cuprinde 432 numerii! Mai departe sunt expuse și ouă de paști foarte interesante, produsele ceramice însă cari nu sunt de origine românească sunt a să privi ca decorație. Trebuie remarcat aranjamentul bun și sistematic, care la expozițiile de mai nainte lăsa foarte mult ne dorit. La tot cazul această colecție ar merita să fie încorporată la un muzeu și credem că muzeul național român de aici sigur nu o va lăsa din mână.

Valoarea științifică a acestei colecții este foarte însemnată, dar afară de asta se oferă și pentru publicul mare o bogăție abundantă de obiecte interesante.

Din România.

Expoziția. Dl dr. Istrati a comunicat oficial guvernului că Expoziția dela Filaret nu va putea fi deschisă la 14 Maiu cum se hotărâse.

Expoziția va putea fi deschisă la 1 Iunie.

Sunt încă pavilioane a căror construcție nici nu s'a început, iar cât despre așezarea obiectelor ce vor fi expuse nici vorbă nu poate fi vre-o zece zile încă.

Din străinătate.

Deschiderea Dumei. Discursul Țarului. Petersburg. Suveranii Rusiei au sosit la orele 10 dimineața la Petersburg, venind dela Peterhof. S'au dus pe jos dela locul de debarcare la palat. Părțile orașului de prin împrejurimile palatului au fost ocupate de mase de trupe în ținuta de paradă, iar comunicațiunea oprită în fața palatului de iarnă.

Posturi și detașamente călări patrulează.

Imensa sală a palatului sftul George a început a se umple de pe la amiază. Întâiu a sosit senatorii, generalii, funcționarii curții, șefii misiunilor diplomatice, consiliul de stat, și apoi au intrat în sala de ședință deputații îmbrăcați în costumele tuturor părților imperiului și al tuturor claselor.

Puțin înainte de ora 2 muzica întonă imnul național și curtea își făcu aparițiunea. Înainta întâiu singur împăratul, apoi veneau împărăteasa, împărăteasa văduvă, marii duci.

Ajunși în fața altarului ridicat în mijlocul salei, suveranii au sărutat crucea și apoi metropolii Petersburgului, Moscovei și Kievului au celebrat Tedeumul. Corul capelei imperiale cânta.

Împăratul se urcă pe tron, iar împărăteșele, înconjurate de toți marii duci și de marele ducese steteau împrejur.

Cu o voce limpede, împăratul a dat cetire unui scurt discurs de binevenire în care și-a exprimat

urările ce le face pentru binele poporului său și pentru lucrările pline de spor ale Dumei.

La cuvintele împăratului, cei de față au răspuns prin lungi și frenetice urale în timp ce Suvveranii în aceeași ordine ca la venire, au părăsit sala de ședințe, pe când muzica regimentului Preobrajenski întona imnul național.

Deputații s'au dus după ceremonie, la care au asistat cu o profundă reculegere, la palatul Tauric, unde să se continue în ședința de deschidere.

Iată cuvântarea țarului către membrii consiliului imperiului și către deputații Dumei întruniți Vineri în palatul de iarnă:

„Provedința divină mi-a dat sarcina de a îngrijii de binele patriei și m'a determinat să chem pe aleșii poporului meu pentru a colabora la lucrările legislative cu adâncă încredere în viitorul senin al Rusiei.

Salut în voi pe oamenii cei mai buni ai patriei cari vă aflați aci în urma alegerii pe care am ordonat-o scumpilor mei supuși. O muncă gravă și complexă vă așteaptă. Am încrederea că iubirea de patrie vă va însufleși și vă va uni în gând cu mine.

Voi păstra neștirbite instituțiile acordate de mine în adâncă convingere că veți depune străduințele voastre pentru a sluji cu devotament patria, pentru a lumina cerințele țăranilor, ce sunt atât de apropiați de inima mea, că veți depune toate străduințele d-voastră pentru a lumina poporul și a mări fericirea sa, având conștiința că pentru mărirea și salvarea unui stat trebuie să nu numai libertate, dar și ordine bazată pe dreptate.

Fie ca urările mele arzătoare să se îndeplinească și să vad fericit poporul meu, fie ca să pot lăsa fiului meu un stat puternic, luminat, un stat de ordine.

Dumnezeu să binecuvinteze munca ce vă așteaptă în conlucrare cu consiliul imperiului și cu Duma.

Această zi să însemne întinerirea Rusiei din punctul de vedere moral și renașterea forțelor sale celor mai productive.

Incepeți munca la care v'am chemat și arătați-vă demni de încrederea țarului vostru și a poporului rus. Să ne sprigine Cel de sus».

Conflictul greco-român. Ziarul «Neue Freie Presse» are o telegramă din București după care, din izvor competent se afirmă cum că versiunea asupra apropiatei aplanări a conflictului greco-român nu corăspunde faptelor.

Mai întâiu, încetarea unei neînțelegeri între România și Grecia e foarte problematică. În momentul de față nu se poate prevedea când vor putea fi aplanate neînțelegerile, de oarece guvernul român nu poate considera ca hotărâtoare convorbirile neoficiale cu consulul Varatassi, ci trebuie să ceară adevărate tratative oficiale, chiar cu mijlocirea unei a treia puteri.

Un om de stat, intervievat de corespondentul lui Neue «Freie Presse» a declarat că România este gata să facă unele concesii; în orice caz, renașterea oficială a dreptului Aromânilor de a face slujbele în bisericile lor în limba lor trebuie să fie prima garanție a unei bune prietenii. Nu s'a vorbit nici odată de puțința ca Aromânii în viitor să nu mai fie numiți astfel, ci elino-vlahi sau greco-vlahi.

După punctul de vedere al guvernului român, ar fi locuși cu puțință să se numească un șef suprem bisericesc, pentru două națiuni diferite în același timp, cum e de pildă metropolitul Bucovinei, care e șeful bisericesc al Românilor și Rutenilor.

Un asemenea episcop ar primi titlul de episcop elino-vlah. Armânii însă nu vor renunța nici odată la denumirea lor.

D'ALE ALEGERILOR.

Lupta din Biserica-Albă. Despre lupta din cercul Bisericii-albe, corespondentul nostru ne scrie următoarele:

Din partea guvernului, ca în toate cercurile, așa și aici s'a candidat un guvernamental, față de candidatul naționalist: Iasa Tomici. Într'un cerc cu alegători peste 6000 și estins pe un teritoriu imens, era cam prevăzută nereușita, — mai adaogând, că alegătorii sunt amestecați de naționalitate: Români, Nemți, Sârbi și Unguri. Cu pre-

siunea oficianților, intrigi și mituiri au făcut de au rătat mai mulți, dar fie zis spre lauda noastră, Românii noștri nici când nu au fost mai tari în conștiința lucrurilor, ce se petrec, ca și acum! De însemnat e și aceea, că înțelegerea între Sârbi și Români iarăși, nu a fost de mult așa bună, ca și acum, dovadă, că amândouă naționalitățile sunt pătrunse de însemnătatea lucrurilor. Cu vrednicie s'au purtat preoții români și sârbi, cari totdeauna în frunte erau, și cari și-au luat cea mai mare parte din cele petrecute. Cu regret trebuie amintit însă despre purtarea Șvabilor, cari poate fi din lipsa conducătorilor, ori pătrunși de dragostea față de maghiarism, cu trup cu suflet s'au angajat pentru a servi intențiilor șoviniște fiind ei în majoritate, cu preponderanța voturilor lor a putut numai învinge asupra noastră.

Multe scene frumoase s'au putut notă și cu ocaziunea alegerii acesteia, produsă de însuflețire drept dovadă, că ora din urmă a fost a pași cu toții în activitate.

Comuna Mluia dimpreună cu primarul comunei cu toții până la unul și-au dat votul pentru candidatul național, frumos s'a purtat Nicoliniț, care în clipa din urmă punând la o parte orice frică și necontând la făgădueli goale, jumătate dintre votizanti s'au grupat sub steagul național. Aceasta este mai cu seamă de aceea de remarcat, pentru că la alegerea trecută toți erau supuși conducătorilor comitatensii, până la unul au votat cu partidul liberal. Pe toți i-a electrizat sosirea celor 12 sosiți de pe insula Ostrovu, cari în miezul nopții, plecând să scape de teroarea notarului, pe luntriță și-au făcut drumul îndelungat, numai să poată și ei spori numărul celor însufleșiți pentru cauza națională. De tot brav s'au purtat Bavanște și Gaia, precum și comuna fruntașă Cubinul, unde preotul Secoșianu și-a câștigat merite mari.

Regretabil însă, că între Români și acum să mai tot află, cari nici acum nu pot ajunge la priceperea curentului de acum și la însemnătatea candidării, care este singura scăpare pentru noi de a ajunge la ceva. Nu putem trece cu vederea lăpădarea de neam, mai cu seamă, când aceasta se întâmplă din partea unui individ, care ar fi merit să joace rol de conducător între confracții săi. E de însemnat, că în cercul nostru, chiar un astfel de Român să nu se sfiiască a se lăpăda de neam și a trece demonstrând în tabăra contrară numai pentru aceea, ca să se poată închină unui fibirău și așteaptă dela dânsul să-l bată pe umăr. Servilism atât de mare nu am fi putut presupune dela membrul din congregație și proprietar din Timiș, dl Vasile Bunda locuitor din Cubin! Ba chiar să se pună în jug într'adevăr, ca să însemne pe toți aceea cari pleaseră la alegere pentru cari erau în altă tabără, ca d-sa abstragând dela aceea, ca cu aceea nu a înspăimântat pe nimenea: prin faptă a dovedit o slăbiciune, ce nu e deamă de un Român! Să nădăjduim însă că se va îndrepta și d-sa și va intra cât de curând în tabăra unde-i este locul, — nedând prilej străinilor a-și mai bate joc de nici unul dintre noi.

—n—n.

Ioșășel. Primim următoarea corespondență: În cercul Ioșășel era să păsească de contracandidat față de iubitul nostru ales Dr. Nicolae Oncu, — un anumit Mähr Năndor de pe lângă Budapesta. — Primirea splendidă ce i-au făcut-o la Buteni însă i-a fost desuși să vadă, că lupta lui e lupia șoarecelui cu leul de aceea a lăsat aici pene, vre-o 50.000 de exemplare din «Lumina», tot atâtea exemplare din niște broșuri, — cari azi s'au vândut la licitație la gara din Hălmagiu cumpărându-le jidanul Scheer. A fost ridicol cum nu să poate descrie, cum în Duminică când și-a ținut Dr. Oncu programul în Hălmagiu, — îi vedeai pe toți slujbașii cu pene de un metru în palărie de ale lui Mähr când s'au dus la tren, — dar la reîntoarcere, au venit toți fără pene, deoarece Mähr s'a șters de pe plăcurile aceste și nici nu s'a oprit până în țara lui de lângă Dunăre.

Fugă mai rușinoasă și alegători mai fripți ca ai lui Mähr nu îți poți închipui. Și, oh tristă soartă, chiar pe când se întorceau dela gară, mii de suflete strigau trăiască Dr. Oncu.

Din cercul electoral B.-Comloș. Cercul electoral B.-Comloș a avut patru candidați de deputație. La alegere favoritul

și oficiosul candidat Várnay cu program kossuthist nu a întrunit majoritatea absolută și deci a ajuns în balotaj cu naționalistul sârb, avocat în Vârșeț, dr. Costa Hadji. Cel dintâiu a obținut 586, iar naționalistul Hadji 510 voturi, 319 voturi însă au fost date celorlalți doi candidați.

Duminică, la 23 Aprilie (6 Mai) a. c. la orele 3 p. m. a venit candidatul naționalist dl dr. Costa Hadji, în comuna germană Teremia mare (Marienfeld). Bravii Comloșeni l-au însoțit cu vre-o 40—50 trăsuri, astfel, că intrarea lui a fost măreață. Notez, că candidatul venise cu domnul Bogdan din Comloș, cu o admirabilă trăsura, la care erau prinși patru cai negri de toată frumuseța.

Precis la 3 ore sala spațioasă a hotelului e plină de lume și candidatul în o limbă germană frumoasă își spune credeul său politic. Vorbește aproape o oră și jumătate, despre instrucțiunea în școlile populare, despre votul obștesc, despre darea progresivă și alte postulate ale naționalităților și termină făcând declarațiune solemnă, pe caracterul său de cetățean, că acestea sunt convingerile lui și că numai acestea pot fericii pe locuitorii acestei patrii și că cu toată râvna va lupta pentru acestea în parlament, încredințându-i-se mandatul. — Este viu și foarte des aprobat. Se sperază, că majoritatea alegătorilor din Teremia-mare să se grupeze în jurul candidatului naționalist Dr. Hadji și e chiar de dorit să nu se pună încrederea în un kossuthist, fiind acela, precum se zvonește, chiar jidov.

Alegerea va fi la 3/16 Maiu a. c. și datorință să impune fiecărui bun patriot, fiind și acest cerc cât se poate de poliglot, — a-și da votul naționalistului Hadji. Duhul sfânt lumineze pe toți alegătorii, ca cu mândrie să putem număra și acest cerc între acelea, cari au concretizat mandatul lor singur numai bărbaților cu inimă față pe popor.

Nereanțul.

Din Ciacova. Așa se începuse campania electorală și cei cari trânteau urbi et orbi, că alegerile au să fie libere, că presia nu se va face, că fie care își poate exercita dreptul sau de alegător liber, își și începură șicanele, își arătară colții.

Aci dețin un preot, care le pare periculos pentru izbânda steagului lui Kossuth, dincolo dispun ca procurorul să meargă la fața locului să dețină pe altul, care are păcatul strigător la ceriu de a-și fi împlinit conștiința datorită sa și a fi lucrat pentru învingerea steagului național... Și apoi mai aibă cineva cutezanța să zică, că alegerile nu sunt libere! Iute și degrabă îi vor arăta ușa temniței.

Dar să nu ni-se impute, că criticăm fără bază: Să vedem pilde vii de libertate!

Să știe, că în cercul Ciacova s'a pornit o crâncenă luptă, voind fiecare partid a-și vedea candidatul său ales.

Partidul «danielist» — constituțional nu-i pot zice, căci strigătoare au fost crimele comise contra constituției — era compus din Jidovii cercului, al căror credeu politic era banul; în puterea banului se încredeau, căci aruncau banii ca sămănătorul grăul.

S'au trezit adecă Românii și au arătat Jidovilor, că nu mai suntem negoț de cumpărat, ci element de ordine, care urmează numai pe conducătorii săi firești. Au trântit Jidovii.

Era pe la început și un al doilea partid cu candidat oficios, în persoana kossuthitului Hevessy. D'ar acesta s'a retras. Alegătorii după retragerea lui Hevessy maghiarii încarnați: Nemții din Detta, au umbat în toate părțile până ce și-au găsit un alt candidat de branșa lor în persoana lui Dobroszlav Péter (nu-i vorba, Ungur și după nume!) Și dela venirea acestuia în cerc se încep teribilitățile.

Antistia din Jebel, care era dedată a porunci alegătorilor trimiși, (înțeleg pe notarul de acolo)

rămâne singură. Jude și vicejude nu votează, un jurat votează cu Breban, iar cassarul cu Dániel, căci vezi Doamne e parochianul lui Iorgovici.

Ce să facă bieții notari, căci oamenii nici morți nu vor să se despartă de preoții lor?

Gândesc una și bună și o și împlinesc. Notarul subscris, iar de martori pune pe vicenotar și pe un plăieș și face o îndoită acuză contra unuia din preoți cu scopul să-și câștige merite patriotice, și să discrediteze pe preoți înaintea credincioșilor lor.

Acuza pe cap. Surlașiu la pretură, că a concertat cu corul la venirea candidatului naționalist în comuna Jebel și Liget, neavând permisiunea prescrisă; îl acuză apoi la procurorul din Timișoara, că tot atunci a cântat cântări revoltătoare și a ațâțat în vorbire contra statului; a afurisit pe acei alegători, cari nu vor votă cu Breban dimpreună cu copiii, nepoții și strănepoții lor și astfel oamenii numai de frica blăstămului ar fi mers în tabăra lui Breban și nu dinavigere.

Iată lucruri, cari numai din capete descreeate pot eși. Pentru că sunt neadevăruri toate.

În 8 c. st. n. a și fost citat capelanul Surlașiu la pretura din Ciacova, pentru a răspunde la interogator. Se împedecă dlor în faptul, că la sosirea candidatului național s'a cântat în cinstea lui, iar permisiune dela pretură nu a avut. Sentința încă nu e adusă. Iar în timpul cel mai scurt va avea tot același Surlașiu să se prezinte înaintea tribunalului din Timișoara, spre a-și da seama despre cutezanța lui de a duce atâtea alegători în tabăra lui Breban și a nu-i lăsa pe seama notarului, care (aceasta o aduc la cunoștința Românilor și Sârbilor din Ciacova) voește să-și câștige merite aere perennia de a ajunge notar în Ciacova.

Iată, On. cetitori, cât de ieftine sunt meritele! N'ai decât să mințesti, dar în minciună să denunți pe vre-un român și apoi meritele sunt câștigate, calea spre Parnas și-e asigurată.

Dar ca unul, carele am fost de față la venirea dlui Breban la Jebel, voiesc să dau cetitorilor fidel cele întâmplate acolo, nu cumva să se creadă, că domnii, cari joacă rolul «grozavilor» au dreptate.

Faptul e cum urmează:

Duminecă în 22 Aprilie n. și-a ținut domnul Breban vorbirea-program în Ciacova, Jebel și Liget.

La sosire l-a întâmpinat părintele Surlașiu cu corul său și după ce l-a bineventat i-a cântat corul un «Mulți ani». Dl Breban își desfășură programul, iar după dânsul mai vorbesc dnii: Pinciu, Pop și Coste. În fine urcă tribuna și părintele Surlașiu și *combate demoralizarea în terminii cei mai aspri* arătând oamenilor prezenți însemnătatea deosebită, ce o are alegerea aceasta în urma împrejurării, că deputații aleși acum vor avea a face lege despre votul universal! Le zice alegătorilor, că *dacă vor votă pe bani, papricăș și beuturi* și nu-și vor da votul acolo unde le poruncește inima lor românească, iar deputații aleși vor face legi, cari vor răpi urmașilor lor drepturile, — *ii vor afurisi copiii, nepoții și strănepoții lor.*

De încheiere se mai cântă compoziția lui Vidu «M. lui Iancu» și «Imnul unirii» de Porumbescu.

Iată agitația, iată «magyar állami elleni izgatás»-ul.

Acestea pentru adevăr. Cu atât mai vârtos, căci cei cu musca pe căciulă lătesc vești grozave despre preoții noștri români din Jebel. În 8 Mai veniam dela Timișoara în societatea capelanului rom. cat. din Ciacova și a notarului Sârbu din Petroman. Cu această ocaziune am auzit acuze și mai grave la adresa preoților din Jebel, eșite din gura unui avocat jidov. Anume zisese avocatul Braun, că preoții din Jebel ar fi cutreerat satul noaptea, îmbrăcați în ornate și cu crucea în mână și ar fi jurat pe alegători să țină cu Breban.

Minciuni, calumni sunt acestea la adresa lor. Și Dr. Braun va avea să-și dea samă înaintea judecătoriei despre minciunile și obrăznicile sale.

Acestea am ținut de datorință să le constat în interesul adevărului. La timpul său — dacă vom auzi — vom comunica și sentințele aduse în cauzele de mai sus.

Jebelianu.

De peste săptămână.

— **Batjocurirea legilor.** Notarul Gui din Cinteiu își face de cap. Ni-s'au înfățișat adică Luni 8 alegători din Cinteiu, cari ni-au povestit cum pentru nimic — căci nici un păcat n'au săvârșit — au fost duși de jandarmi la Chișineu și puși în temniță, de unde n'au scăpat decât după ce i-au ascultat judele de instrucție, care și el se miră și-i întreba că de ce i-au adus acolo jandarmii, și după ce peste 30 trăsuri pline cu cinteiani au venit să pună mărturie bună și să ia ori ce chezașie.

Numele celor 8 fruntași, prigonți este Ilie și Florea Bej, Ion Raț, Ion Samoșan, Mihai Mercea, Ion Muntean, Ioan Barzu și Petru Oarga. Toți votaseră cu Russu Șirianu și de bună samă că de aceea jandarmii au vrut să-i facă de ocara satului. Noi însă îi știm pe toți oameni de treabă, Români cu dragoste pentru nație, cari nu și-au vândut neamul și legea, nici drepturile cetățenești și dacă au trebuit să și sufere, asta numai spre fală le poate fi.

Cât despre notarul Gui și cei doi strajameșteri cari îi duseseră între baionete la Chișineu, fruntașii români aradani vor face arătare, căci asta tot nu merge: oamenii pacinici și fruntași în sat, să fie arestați iacă așa, de dragul nu știu cui, ci pedepsiți să fie cei cari își bat joc de legi.

— **Tragedie zguduitoare** s'a întâmplat zilele acestea în Sofia. Învățătoarea Claudia Stoianovici era adică de mai multă vreme jeloasă din pricina unei eleve, Raina Bucarov. Găsind pe elevă în casă cu bărbatul său, a trecut în camera dealături și luând din cutia mesei revolverul bărbatului său, s'a împușcat. Elevă îngrozită, după ce a scris, că fără învățătoarea sa nu poate trăi, s'a spânzurat și ea de un pom, în grădină.

— **Alegerea de deputat în Dobra**, în urma volnicilor unor oameni lipsiți de simțul dreptății — se va face de nou. Ea va avea loc în 23 Maiu n., când frații români alegători prințina lor deamnă, votând cu toții pentru candidatul național, vor ști să pună capăt obraznicilor, cari cu ori ce preț voesc să facă desbinări între noi.

La luptă deci cu bărbăție!

— **Cor de plugari în Siclău.** Primim imbucurătoare știre, că în frunțașă comună Siclău, țărani în însuflețirea lor pentru tot ce e bun și folositor, s'au hotărât să facă cor sub conducerea dl inv. Ioan Bele. Hotărârea lor au și dus-o la îndeplinire, căci de câteva săptămâni fac probe, care sunt destul de succese.

Pe când se va face sfințirea de biserică vom avea privilegiul să-l ascultăm acest cor.

— **Pentru ceice pleacă în America.** Din Cleveland ni-se scrie: În interesul emigranților să publicați știrea aceasta care ar fi bine să o înregistreze toate ziarele noastre.

Emigranții trebuie să aibă biletul până la locul unde voesc a merge, ori prețul biletului de pe tren, plus o sumă care variază după depărtarea statelor. Așa d. e. acela care vine numai până la New-York, trebuie să aibă bani gata la sine minimum 10 (zece) dolari (50 cor.) Cine vine la Cleveland-O. trebuie să aibă 20 dolari bani gata și biletul solvit, s'au prețul biletului care e 10 dolari.

Cine merge în jurul Chicagoului trebuie să aibă 30 dolari bani gata. E drept că sunt cazuri să poată scăpa omul, — dintre zece mii, unul. Interesul fiecăruia însă este ca să nu se espună la o călătorie așa lungă, să spezeze sumă mare de bani apoi să fie reînpoiat.

— **Gapon omorît.** Tot felul de știri contradictorii au fost răspândite privitor la părintele Gapon, fost șef al mișcării revoluționare ruse. Ba că el a fost omorât, pentru că i-a trădat, de revoluționari, ba că e în siguranță, ascuns și protejat de guvern. Acum iar se scrie că în apropiere de Petersburg într'o vilă a fost găsit cadavrul preotului Gapon.

— **Kossuth nu merge la București.** «Magyarország» de ieri este informat din loc competent că ministrul Kossuth nu merge la București să vadă expoziția românească... Atâta pagubă!

— **Conte acuzat de otrăvire.** În Besztercebánya și în țara întreagă face mare senzație arestarea contelui Nayhauss, acuzat că ar fi otrăvit pe bătrâna doamnă Beniczky. De fapt în camera contelui s'a și găsit rest din otrava ce s'a constatat că a stins viața doamnei bătrâne. Contele, care avea interes material ca bătrâna să moară, tăgăduiește și zice că otrava (arsenic) i-a rămas dela fratele său care-i oficer și vindecase cu arsenicul un cal. El, totuși e ținut în arest preventiv.

Contele se zice că ar fi comis această crimă pentru că astfel să ajungă mai iute la cele 40.000 coroane ce d-na Beniczky lăsase în testament soției contelui. E de notat că bietul contre trăia într'o mare sărăcie.

— **Nuntă 6 zile.** Să înțelege, și asta numai între fii Alföldului să poate, ș'anume, la Seghedin, patria papriciei, unde trei frați Abrahám s'au însurat d'odată și au ținut 6 zile nuntă. Au cântat mai multe tacâmuri (bande) de lăutari așa că muzica a sunat într'una și dintre cei 500 invitați s'au găsit când unii când alții să dansese. Cât despre consumație, apoi iarăși numai între Unguri se găsesc așa stomacuri. În ziua întâiu au mâncat 200 blide de piftii (reci), 80 tipsii de cozonaci, tocană din carnea unui taur și 2 viței, 18 miei, 134 curcani, găște etc. Băutură — cu butoaiele.

A șasa zi însă numai 12 feciori au mai rămas în picioare, dar și aceștia se clătinau tare.

— **Exemplu bun.** Ni se scrie: Ilustritatea Sa Domnul Episcop gr.-or. al diecezei Aradului Ioan I. Papp din părințeasca iubire ce o are către biserică și poporul său a binevoit a dăruii bisericii noastre din Steu, un antimis: pe sf. altar în preț de 20 cor. pentru care părințească faptă urăm dela bunul Dumnezeu viață fericită împodobită cu toate bunătățile cele pământești și tot odată rugăm pe prea înduratul Dumnezeu, ca mulți ani să-l țină în fruntea bisericii noastre gr.-or. române.

Observând această faptă părințească înflorită din partea înaltului nostru prelat bisericesc, s'a aflat a imita această deamnă de atare următorii poporeni: Dimitrie Forgaciu, Ioan Micle și Pavel Labeu, din ostănelele și speșele lor, au ridicat o cruce pompoasă (rugă) în centrul comunei în preț de 156 cor. Paul Labeu, I. Micle Dimitrie Bențe, Dimitrie Forgaciu și Dimitrie Bișș, tot din impulsul lor de buni creștini, au procurat un potir cu 28 cor. Ioan Scrobuț o învălitoare (măsăriță pe sf. prestol cu 3 cor. Maria Vancea o învălitoare pe proscomidie, cu 3 cor.

George Boșca, Ioan Micle, Ioan Cucura, Crăciun Varga, Ana Savu s. a. a procurat respective dăruit pe seama sf. biserici de aici, un molitvelnic bogat și un oftoic mic cu literi latine în preț de 11 cor. 76 fil., pentru care faptă bună creștinească mulțămindule și pe această cale, rugând tot odată pe tatăl ceresc care iubește, pe ceice iubesc podoaba casei sale, bine-cuvinte toate întreprinderile lor, până vor trăi pe acest pământ să se îndure acel tată ceresc, să îndemne pe mai mulți întru a imita faptele lor, cele creștinești și să le răspândească cu bogatele sale daruri. Steu, 26 April 1906 v. T. Simoc, preot gr.-or.-român.

— **Darul biserice Sf. Nicolae din Scheiu pentru catedrala din Sibiu.** Comitetul bisericei Sf. Nicolae din Brașov-Scheiu votase la timpul său suma de 5000 cor. pentru catedrala din Sibiu. O delegațiune constatătoare din dnii dr. V. Saftu, V. Onișiu, D. Lupan și I. Pricu, trimisă din sinul comitetului parochiai al bisericii Sf. Nicolae la serbările sfințirii catedralei, a predat această sumă I. P. S. Sale Mitropolitului pentru scopul indicat.